

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Knaflava ulica 5
Uredništvo „Domovine“, Knaflava ulica 5/II., telefon 3122 do 3126

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrtletno 9 Din, polletno 18 Din, celoletno 36 Din; za inozemstvo razen Amerike: četrtletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din. Amerika letno 1 dolar. — Račun poštne hranilnice, podružnice v Ljubljani, št. 10.711

Kmetijska družba je zborovala

V dvorani Delavske zbornice v Ljubljani se je v soboto vršil prvi občni zbor Kmetijske družbe po izvršeni preosnovi v zadrugo. Eden od vzrokov za to preosnovo je bila okolnost, da mora Kmetijska družba v hudih časih zlasti skrbeti za vnovčevanje kmetijskih pridelkov, kar laže vrši kot zadruga.

Iz tiskanega poslovnega poročila posnemamo, da je imela družba ob koncu lanskega leta

8352 članov,

razdeljenih na 380 podružnic, od katerih je imelo 250 podružnic nad 20 članov. Poročilo nadalje navaja, da Kmetijska družba s. preosnovo v zadrugo na svojem ugledu in na važnosti kot stanovsko združenje kmetov v dravski banovini ni prav nič izgubila in jo oblastva vedno upoštevajo. Večina podružnic ima kmetijske stroje in je iz podatkov, ki jih je osrednja družba doslej prejela, razvidno, da ima 212 podružnic 1194 strojev (od tega 331 bran, 226 trierjev, 179 škropilnic, 100 osipalnikov in okopalnikov, 48 plugov, 34 gnojničnih črpalk, 31 sadnih mlinov in drugo).

Blagovni promet Kmetijske družbe je lani znamenoval

znatno povečanje poslov.

Ta oddelek preskrbuje članom kmetijske potrebščine in vnovčuje njihove pridelke. Medtem ko je leta 1932 znašal skupni blagovni promet po vrednosti sedem in pol milijona dinarjev, se je lani povzpela na trinajst in tri četrti milijona dinarjev. Vnovčevanje pridelkov je seveda šele v razvoju in je lani od skupnega prometa odpadlo na vnovčevanje (predvsem živine in perutnine) dva in tri četrti milijona dinarjev.

Po treh neugodnih letih je Kmetijska družba lani imela

skromen dobiček

v višini 29.500 dinarjev.

Občni zbor je vodil predsednik g. Oton Detela, ki je v otvoritvenem govoru pozdravil zastopnika bana g. inž. Sadarja in predsednika Vinarskega društva narodnega poslanca g. Lovra Petovarja. Zboru sta prisostvovala tudi narodna poslanca gg. Mravlje in Koman. V vznesenih besedah se je nato predsednik spomnil najvišjega zaščitnika kmetijskega stanu Nj. Vel. kralja, ki so mu zborovalci zaklicali trikratni «Zivio». Po sprejemu vdanostne brzojavke kralju in pozdravnih brzojavk ministrskemu predsedniku Uzunoviću, ministrom dr. Novaku, Kojiću in Demetroviću in banu dr. Marušiču je zastopnik bana g. inž. Sadar pozdravil zborovalce v imenu bana in banske uprave. Predsednik je podal

poročilo o delovanju družbe

in je pri tem omenil, da se niso uresničile črno-gledne napovedi onih, ki niso zagovarjali preosnove Kmetijske družbe v zadrugo. Družbi se je posrečilo urediti zadržno vnovčevanje kmetijskih pridelkov, kar pa je šele začetek in bo treba to panogo še znatno razširiti.

Seveda pa se morajo podružnice šele privaditi sodelovanju pri vnovčevanju. Pri nakupu potreb-

ščin za našega kmeta je Kmetijska družba vedno izkušala doseči najnižje cene.

Razvila se je

živahna razprava

o raznih zadevah. Tako tudi glede kontingenta, ki ga dobiva Kmetijska družba za izvoz živine v Avstrijo. Ta kontingent je premajhen, posebno glede na kontingent, ki ga dobiva gosp. Benko v Murski Soboti. Narodni poslanec g. Petovar je k tej zadevi pripomnil, da glede razdelitve kontingenta obstaja sporazum med trgovci in osrednjimi zadržnimi organizacijami, po katerem dobivajo zadruga 40 odstotkov skupnega kontingenta, živinorejci 20 odstotkov in izvozna trgovina 40 odstotkov. V okviru teh 40 odstotkov, ki so namenjeni zadržništvu, se dodeljuje kontingent Kmetijski družbi in Ekonomu; seveda pa gre prizadevanje zadržništva, da se mu kontingent poviša. Podpredsednik Kmetijske družbe g. S a n c i n je pri tej priliki postavil zahtevo, da mora v dravski banovini tudi oni del skupnega kontingenta, ki je pridržan za živinorejce, pripasti Kmetijski družbi kot predstavnici živinorejcev, ker pri nas živinorejci sami ne izvažajo. Odposlanec podružnice iz Murske Sobote g. K ü h a r je pripomnil, da izvažajo g. Benko zlasti na račun izrednih kontingentov, ki jih dodeljuje avstrijska vlada za kompenzacijske (izravnalne) kupčije, in da plačuje živino po dobrih cenah.

Zatem je predsednik nadzorstvenega odbora g. Andrej Z m a v c podal poročilo o poslovanju in predlagal razrešnico z zahvalo vodstvu in uradništvu, kar je bilo sprejeto soglasno. Sledilo je poročilo ravnatelja Kmetijske družbe gosp. inž. F e r l i n c a o evropski kmetijski proizvodnji in cenah, ki so ga zborovalci z odobravanjem vzeli na znanje.

Občni zbor je sprejel

vrsto resolucij.

Prva resolucija zahteva ureditev kreditnih odnosov v naši državi, zlasti kreditnega zadržništva. Naslednja resolucija se peča z davčnimi vprašanji in zahteva, da bi se za dosego davčne prostosti

zadržug znova uveljavili pogoji, ki so veljali pred 20. februarjem letos; ako pa to ni mogoče, naj se omilijo pogoji za davčno prostost vsaj za kmetijske vnovčevalne in prodajne zadruga, tako da bodo te zadruga lahko poslovale tudi z nečlani. Drugi del te resolucije se nanaša na izterjevanje davkov pri kmetovalcih, kjer je treba omiliti sedanjo strogost. Glede zemljarine pa zahteva resolucija, da se obrok zemljarine, ki zapade v avgustu, preloži na poznejši čas, vsaj za dravsko banovino, ki ni žitna pokrajina. Naslednja resolucija se tiče mednarodne trgovine in izvoza ter zahteva, da se izvozni kontingenti dodeljujejo zlasti zadržugam, vsaj v onih pokrajinah, kjer je zadržna organizacija za to sposobna.

Posebna resolucija se nanaša na železniški promet in železniške tarife. Ta resolucija zahteva znižanje tarif za kmetijske pridelke, zlasti za sadje, vino, krompir, seno in les. Obenem pa se v tej resoluciji zahteva, naj se čimprej uresniči železniška zveza Slovenije z morjem. Naposled se zahteva, naj železniška uprava kupuje sadike za sadna drevesa ob železniški progi v dravski banovini, kjer goje sorte, sposobne za naše kraje, ne pa drugod, kjer nima jamstva za kakovost sadik. Posebna resolucija se tiče vojaških dobav in zahteva, da se te dobave izvršijo prvenstveno v okolišju garnizij in da se vzamejo za podlago pri primerjavi cen redni prevoznih stroški, ne pa posebne tarife, ki veljajo za prevoz vojaškega blaga.

Posebna resolucija se tiče stanovskega zastopstva kmetijstva. Že ponovno je bilo zahtevano, da se osnujejo kmetijske zbornice. Ta želja pa se doslej še ni uresničila. Pri kmetijskem ministrstvu je bil zdaj ustanovljen kmetijski svet, ki pa ga je treba razširiti tako, da bo v resnici zastopnik kmetijskega stanu. V ta kmetijski svet, ki bi predstavljal stanovsko zastopstvo kmetov za čas, dokler se ne ustanovijo kmetijske zbornice, naj bi določile določeno število članov kmetijske organizacije. Vse te resolucije so bile sprejete soglasno.

Po končanem dnevnem redu je predsednik g. Detela sporočil, da je g. Matjan iz Št. Vida kot član nadzorništva odstopil in da je treba izvoliti novega člana. Na predlog predsednika je bil soglasno izvoljen dr. Kovačič iz Maribora.

Mlečnost sivorjave dolenjske govedi

Zveza selekcijskih organizacij za sivorjavo dolenjsko goved v Ljubljani nam je poslala:

Dolenjski živinorejci so naposled le našli pot, ki jih bo vodila do zanesljivega izboljšanja živine in do gospodarske okrepitve. Napravljeni so šele prvi koraki, postavljena je osnova gradbi, ki bo v ponos Dolenjski.

Že pred svetovno vojno so se po Dolenjskem ustanovile živinorejske zadruga z namenom, da med svojimi člani širijo smisel za izboljšanje govede živine. Iz tujine so uvažali visokovredno plemensko blago in z njim popravljali nedostatke domače živine, s čimer so dosegli boljše gospodarske koristi.

Dolenjski kmet pa ni hotel biti v stalni odvisnosti od tujih živinorejcev; otresti se je hotel tujega vpliva v zavesti, da je sam tudi zmožen vzgojiti dobro živino doma na rodni tleh, ki bo še bolj ustrezala njegovim potrebam in bo bolj navajena dolenjskega podnebja in dolenjskih razmer.

Pred tremi leti so živinorejske organizacije pričele po načrtu odbirati plemensko živino. Niso pa skrbele samo za dobre plemenjake, temveč so izbrale tudi najboljše krave, ki naj bi postale matere bodoči dolenjski goveji pasmi. Pri posameznih selekcijskih zadržugah se je uvedla kontrolna molža, da so se posamezne živali lahko

nepristransko s številkami ocenile na njih gospodarsko vrednost.

Da se uvede enotnost postopanja pri tem selekcijskem delu, pri tej izbiri živine, se je jeseni ustanovila Zveza selekcijskih organizacij za sivo-rjavo dolensko goved z nalogo, da vodi strokovni nadzor nad pravilnim izbiranjem in da podaja smernice za bodoče delo.

V zvezi je včlanjenih 29 organizacij, katerih člani imajo pod kontrolo 1500 najboljših krav. Vsak član meri od svojih krav, ki so priznane za izbiro, skozi vse leto mleko tako, da ob koncu leta točno ve, koliko litrov mleka je ta živi stroj predelal iz podane krme.

Zveza je zbrala in obdelala podatke iz l. 1933. Pripomniti je treba, da se je priznala mlečnost le tistim kravam, za katere je bilo mleko točno merjeno vse leto.

V letu 1933. se je priznala mlečnost 544 kravam za vse leto in 79 za del leta, skupaj torej 623 kravam. Najvišjo mlečnost so dosegle: pri Sele-

kijski zadrugi v Ribnici krava 62 (5943 litrov mleka letno), pri Selekijski zadrugi v Veliki Loki krava 24 (5842 litrov) in pri Selekijski zadrugi na Vrhnikih krava 28 A (5455 litrov). Najvišjo povprečno molznost med organizacijami je dosegla Selekijska zadruga na Vrhnikih s povprečno količino mleka 2794 litrov mleka letno. Povprečna molznost vseh krav v vsej zvezi pa je znašala 2288 litrov letno.

Gornji podatki, ki so zbrani iz celoletnih zapisov posameznih živinorejcev, nam pričajo, da imamo na Dolenskem dobre gospodarske živali, katerih kakovost se bo z načrtnim odbiranjem od leta do leta še boljšala.

To vztrajno delo naših zavednih živinorejcev podpira banska uprava, ki z vsakoletno podporo omogoča nemoteno delo zveze. Razen banske uprave krepko podpirajo to delo s stalnimi prispevki sreski kmetijski odbori, ki so postali v zadnjem času nenadomestljivi činitelji pri pospeševanju celotnega kmetijstva v dravski banovini.

O ajdi in napačnem kmetijskem pouku

Zapisani krivi nauk ima zle posledice, pa ne toliko zaradi tega, ker bi se nemara naš kmet dal zapeljati od takih krivih nauk, temveč druga, še hujša nevarnost proti kmetijskemu napredku, namreč ta, da kmet začne izgubljati vero v vsako pisanje in se kar smeje gospodu, ki mu hoče pamet soliti. Zavedati se moramo, da podere en sam kriv nauk mnogo več, kakor zgradi sto dobrih.

«Domovina» je že mnogokrat grajala to početje. Naše prizadevanje za resnost in točnost pisane kmetijske besede pa žal še vedno ne najde zadostnega upoštevanja. Kakor čujemo, je kmetijski oddelek banske uprave odredil, da morajo podrejeni kmetijski strokovnjaki pošiljati vse svoje članke pred objavo v odobritev. Prav pametna je ta uredba, ker je treba za vsak, še tako pametno mišljen nasvet vsaj dveh glav: eno, ki je našla misel, drugo pa, da trezno preudari, če je ta misel res prava. Pri nestrokovnih časopisih je hudo najti človeka, ki bi bil strokovno toliko izobražen, da bi mogel ločiti dober nauk od slabega. Če izide napačen nasvet v dnevnem časopisu ali dru-

gem nestrokovnem listu, to pač ni tako velik greh, kakor če se ugnezdijo kriva vera v strokovni kmetijski list. Ta list mora ne glede na levo in na desno ločiti dobre od krivih nauk. V zadnjem «Kmetovalcu» sem čital namreč nepodpisan, mogoče celo v uredništvu nastal članek o uspešnem pridelovanju ajde, ki je za vzgled, kako površno se dajejo nasveti v strokovnem kmetijskem glasilu našemu kmetu. Pisu tega članka se kar vidi, da še ni videl pridelovati ajde. Že kmalu sploščka je zapisal, da ajdova moka ni posebno prikladna za kruh. Pisec ne ve, da je ajdov kruh prav izvrsten, če je prav pečen. Pa tudi zdrav je. Dalje pravi, da se daje ajdova moka v klobase. Res pa je, da se napravijo iz ajdovega pšena ali kaše (oluščenega, nezmetlega ajdovega zrna) prav okusne krvavice in tudi velja ajdova kaša v Rusiji za praznično jed. Nadalje piše, da vsebujejo ajdovi otrobi mnogo beljakovin in masti in da so zelo prikladni za svinje. Naš kmet pa dobro ve, da to niso pravi otrobi, temveč le luski, enakovredni prosenim mekinam. Dalje sledi v članku, da je ajdova slama dobra za živinsko hrano. K

temu pripominjamo, da kmet sam ne prišteva ajdovke k slami, temveč jo smatra za ničvredno haložo, ki jo prodaja lončarjem, pečarjem in opekarnam za pakiranje. Že naroden pregovor pravi o bedaku, da ima ajdovko v glavi, in s tem dovoljno ocenjuje vrednost ajdovke.

Ko piše člankar o ajdovi setvi, pravi, da moramo njivo takoj, ko je spravljen prvi pridelek, preorati in posejati, da se kolikor mogoče ohrani vlaga v zemlji. Prav gotovo še ni pisec nikoli prideloval ajde, ker ne ve, da zgodaj sejana ajda da prav slab pridelek, ker cvete v hudi vročini in zato kaj rada povzita. Pozno sejana ajda da obilne pridelke, pač pa je v nevarnosti, da jo slana prezgodaj skuha. Zato seje naš kmet po dolinah ajdo najrajši okoli godu svetega Aleša (17. julija), medtem ko se hribovci držijo Marije Magdalene. Zlasti letos je nasvet takojšnje setve ajde hudo napačen, ker bo strn mnogo prej dozorela kakor običajno in bi tako kmet, ki bi poslušal krivi nasvet, še babic malo pridelal, kaj šele zrna.

Kar se vlage pri ajdovi setvi tiče, pa naj govori o njej star kmetijski rek: «Pri ajdovi setvi se mora za brano kaditi.» Na široko piše člankar še o ajdovi žetvi: «Dolga doba cvetenja povzroča zelo neenakomerno zoritev. Ne smemo čakati, da bi vse seme dozorelo, ker bi se v tem primeru najboljše seme razgubilo. Žeti moramo ajdo tedaj, ko je dozorel večji del zrna, najboljše zgodaj zjutraj, ker je seme zjutraj bolj sveže in ne izpada tako lahko. En dan pustimo ajdo ležati v snopih, potem pa jo spravimo.» To so v glavnem le netočnosti ali celo nesmisli. Pravočasno vsejana ajda cveti le dober teden in enakomerno zori. Ne vemo, kako si člankar predstavlja, da je dozorelo zrnje zjutraj bolj sveže in da je zato treba žeti ajdo zgodaj zjutraj. Tudi pri prav suhi in dozoreli ajdi se seme prav dobro drži; nikoli pa ne izpada kakor pri pšenici, kjer je spravljeno v plevah, temveč kvečjemu odpada. Ko ajdo požanjemo, jo postavimo v stave, kjer jo pustimo teden do dva, da se posuši. Nič ne škodi, če je medtem nekaj dežja, pravijo naši kmetje, ker se ajda še po žetvi, ko stoji v stavah, «zabere», to se pravi, da dozori še tudi morda manj dozorelo zrnje.

Prav isti članek sem čital v zagrebškem «Jutarnjem listu» z dne 3. t. m. pod naslovom «Heljda» izpod peresa vseučiliškega profesorja doktorja Mandekića. Potemtakem ni «Kmetovalcu» zameriti njegove pisave, bo kdo oporekel. A to oporekanje bi bilo zmotno. Če že kdo o kakšni reči ne

Soteščan:

22

Dedinja grajskih zakladov

Ko se je sumljivec zaprl v kolibo, sta se vzravnala za grmovjem. Pripravila sta se na naskok, katerega bosta izvedla urno in brez šuma. Jezila sta se, ker nista odstranila čolna, v katerem bi utegnil neznanec pobegniti čez reko. A sta se pomirila, zakaj spomnila sta se, da čoln nima vesla. Tako je odprta neznanecu edina pot na obrežje. Tu pa ga bosta zgrabila, podrla in zvezala.

Skrivnostni nočni gost se je v kolibi popolnoma udomačil. Prižgal si je celo luč, kar je pričalo, da se ni bal nevarnosti. Zanesel se je, da ga ne bo nihče motil.

Florin se je splazil do vrat in poslušal. Čul ni ničesar; motna svetloba pa je še vedno prodirala skozi razpoke. Stopil je na prste, toda razpoka je bila zelo visoko ter je ni mogel doseči. Tedaj je podložil desko, ki je bila trhla ter se je zlomila. Nastalo je ropotanje. Tudi v kolibi je nekaj zašumelo.

Načelnik je imel pri sebi ključ ter je brž odklenil vrata. A bilo je prepozno. Neznanec je že izginil v temo.

«Stoj!» je zaklical Florin. «V imenu zakona!» Toda na njegovo povelje ni bilo odgovora.

«Za njim! Hitro!» je kričal Čink, ki je pazil na bregu.

«Kje pa je?» Florin se je oziral nemirno okrog sebe.

«V čolnu. Ne bova ga dohitela.»

Čoln, v katerem je bežal neznanec, je plaval s polno brzino. Načelnik je pričel streljati, a ubežnik se ni dal oplahiti. Oba je jezilo, ker jima je ušel pred nosom.

Vrata na reko so bila na stečaj odprta. Čoln na drugi strani je bil še vedno privezan h kolu. Neznanec je pobegnil torej s svojim čolnom. Zato je drčal, kakor bi ga bil gonil sam peklenšček.

«Tarih čolnov nimajo navadni brodniki», je vedel Čink, ki je mnogo postopal ob reki. «Ta čoln je bil graščinskega izvora...»

«Že mogoče.» Florin je spoznal, da je Čink dober opazovalec. Vendar je pomišljal, kako je prišel neznanec do grajskega čolna. Grajski uslužbenci hranijo čolne v posebni lopi, katero skrbno zaklepajo.

Čink ni odgovoril drugega nego: «To uganko bo treba še rešiti...»

«Nocoj je prepozno», je menil načelnik. «Zločinca ne bo več v kolibo...»

«Kdo vé, kje se že smeje najini nerodnosti. Pa nama ne bo dolgo delal preglavice. Važno je, da je pobegnil v grajskem čolnu...»

«Skrivaj si ga je izposodil», je ovrgel njegovo mnenje načelnik. «Slutil je, da bo treba bežati...»

Nekaj časa sta hodila ob reki in iskala čoln, da bi se prepeljala na drugo stran obrežja. Kmalu pa sta se premislila in odšla brez dogovora vsak po svoji poti.

37.

Cene, vratar v prenočevalnici pri «Belem orlu», je odprl knjigo, v katero je vpisal vsakega novega gosta. «Vrček Miha, krojač», se je glasil naslov, katerega je moral prepisati. Potem je zmečkal listič ter ga vrgel pod mizo.

Čink je sedel v sobi pri vratarju, dostojno oblečen. Kot zasledovalec skrivnostnega morilca se je nekoliko izpremenil. Posedanje po zakotnih beznicah je moral opustiti. Bal se je tovarišev, ki so črtili biriče in napadali tudi njega.

S Cenetom sta se seznanila šele po umoru nedolžne žrtve. Poprej se mu je Čink sicer nastavljal, a vratar mu ni zaupal. Vedel je, da pripada družbi mestnih postopačev.

V prenočevalnici tisti večer ni bilo mnogo opravila. Tujci so odhajali iz mesta, ker je potekalo poletje. Domačini pa so zahajali v druge gostilne.

Čink je bil ta večer izredno zamišljen. Njegove besede so bile kratke in redke; bolj živahno so se mu gibale oči, ki so marljivo opazovale. Njegov pogled je srečal vsakega tujca ter ga spremeljal, dokler ga je dosegal.

Razen tega je bil pozoren na vsako malenkost. Ko je zagledal pod mizo listič, ga je pobral in prečital. «Vrček Miha, krojač.» Čink se je progoljivo namuznil.

«Ali je ta tujec že dolgo pri vas?» je vprašal vratarja.

piše samostojno, mora vsaj smiselno povzeti izvajanja. Kakor so morda nekateri nasveti v Mandekičevem članku za slavonske podnebne razmere pravilni, tako so napačni za našo banovino. Kako dolgo se še bo ponavljala v našem kmetijskem pisanju že tolikanj grajana pregreha priporočanja načinov in postopkov pri kmetovanju, ki so umestni na Danskem, v Rusiji ali na Cejlonu!

«Kmetovalčev» člankar bi storil prav, če bi poiskal, preden je sedel k članku, v krasni knjižnici Kmetijske družbe Povšetovega nedosegljivega

«Umnega kmetovalca» ali pa Rohrmanovo, s takšno skrbjo in vestnostjo sestavljeno «Poljedelstvo». Tam bi našel v pravi in potrebni meri vse, kar mora znati strokovnjak in tudi urednik strokovnega kmetijskega glasila. Dokler ne bo niti v strokovnem tisku napravljen red, je jalova vsaka beseda o delu za napredek kmetijstva. Vzemite strokovne liste tujih narodov! Kje, za božjo voljo, boste našli na takšno površno znanje! Hudo mi je to zapisati, toda dolžnost, da se varuje naš kmet pred krivimi nauki, mi je narekovala te besede. J. K.

Zenevi izmenjala pismi enakega besedila, ki ugotavlja to dejstvo. Enaki pismi sta izmenjala rumunski minister za zunanje zadeve Titulescu in Litvinov. Litvinov izraža v pismih prepričanje, da bodo zdaj vzpostavljeni odnosi ostali za zmerom prijateljski.

V Avstriji so homatije vedno večje. Zadnje dni so

narodni socialisti izvršili vrsto atentatov na prometne naprave po vsej Avstriji.

Tako so razstrelili železniški viadukt (zidan most) pri Breitensteinu na Semmeringu. Ob progii so našli več pisem, v katerih pišejo atentatorji, da se železniškemu osebju ni treba bati, ker se bodo atentati izvrševali vedno pred prihodom vlaka. Narodni socialisti so dalje porušili železniški most pri Vöcklamarktu, poškodovali progii na Arlbergu in drugod. Ljudstvo je zaradi teh atentatov zelo vznemirjeno in kupuje v naglici razno blago, ker se boji za vrednost šilinga. Vlada se bori proti naraščanju cen.

Po vesti iz Rima

se bosta sestala Hitler in Mussolini, in sicer v Benetkah, da se porazgovorita o nadaljnjem delu na razorožitveni konferenci.

Kako so včasih preganjali slano in točo

Prejeli smo dopis, ki med drugim tudi zagovarja streljanje proti toči, češ, da se je svoječasno dobro obneslo. Znanost je pred leti streljanje proti toči zavrgla kot nesmisel. Ker se v zadnjem času sem in tja spet porajajo zagovorniki streljanja, bi bilo dobro, da nastopijo strokovnjaki in povedo svoje. Doposlani nam dopis pravi:

Nemško časopisje je nedavno poročalo, da je sredi maja slana uničila ves pridelek po vinorodnih in sadjerodnih krajih zapadne Nemčije. Nemci so začeli zaradi tega tuhtati, kako bi se dala taka nesreča preprečiti, in šo že govorili o raznih širokopoteznih napravah. Vse te naprave pa bi bile za nas v Jugoslaviji predrage. Naši kmetje so včasih ponoči zažigali kresove. Dim, ki se je pri tem tvoril, je segrel zrak in tako preprečil pretečo slano.

Zlasti je zagovarjal svoječasno to obrambo pred slano nadučitelj B. v Zetalah. Pa se je ta obramba res zmerom tudi obnesla. Sadna letina v Zetalah, kjer je omenjeni nadučitelj služboval, je bila pogosto obilna, ko vsi drugi kraji niso imeli sadja. Imenovanega nadučitelja, ki je žetalskim kmetovalcem to nasvetoval, je zato Kmetijska družba večkrat odlikovala.

Kadar pa je pretila toča, je nadučitelj B. uredil tako, da so žuvaji streljali že v jasno nebo. vroči zrak je vdrl v plast mrzlega in namesto toče je začel padati poživljajoč dežek. Streljati takrat, ko se že oblači in se začenja bliskati, je po zatrdilu nadučitelja B. brezuspešno. Bajje nameravajo na Češkem z raketami streljati v težke oblake, kar po tem naziranju ne bi nič koristilo.

Trideset let je streljal kmet Ožbalt proti toči po nasvetih nadučitelja B. v Zetalah sredi prijaznih Haloz in žetalske njive in sadovnjaki so vsako leto rodili. Moderna sedanost pa je odpravila topove proti toči. Tudi v Zetalah ga ni več in strelec Ožbalt že davno sanja pod zeleno rušo.

Politični pregled

Te dni je

naš zunanji minister Bogoljub Jevtić obiskal Pariz in se razgovarjal z Barthoujem,

francoskim zunanjim ministrom. Posetil je tudi predsednika francoske vlade Doumerna in ministra za vojsko maršala Petaina. Po vesti iz Pariza so se razgovori z Barthoujem nanašali na balkanski sporazum in na vprašanja, ki se pojavljajo v zvezi z njim, kakor tudi na položaj v Srednji Evropi in na vprašanje habsburške obnove. Jevtić in Barthou sta posvečala posebno pozornost tudi italijanski politiki v Srednji Evropi v zvezi z rimskim gospodarskim sporazumom med Italijo, Avstrijo in Madžarsko. Francosko časopisje posveča obširne članke prihodu Jevtića v Pariz in mu priznava velike sposobnosti in uspehe, ki jih je dosegel v mednarodni politiki. «Echo de Paris» ga imenuje glavnega pobornika miru v Vzhodni Evropi.

Iz Prage poročajo, da sta

Češkoslovaška in Rumunija vzpostavili redne državniške odnose z Rusijo.

Ruski ljudski komisar za zunanje zadeve Litvinov in češkoslovaški minister za zunanje zadeve sta v

GOSPODARSTVO

Tedenski tržni pregled

GOVED IN KONJI. Na zadnjem ptujskem sejmu so prodajali za kilogram žive teže: vole prve vrste po 3.50 do 4 Din, druge vrste po 3 do 3.50 Din, tretje vrste po 2 do 3 Din; bike po 3.50 do 4 dinarje, telice po 3 do 4.50 Din; krave prve vrste po 3 do 4 Din, druge vrste po 2.50 do 3 Din, tretja vrste po 2 do 2.50 Din. Konji so se prodajali po kakovosti od 500 do 3000 Din za glavo. — V Ljubljani na sejmu so bile cene za kilogram žive teže: prvovrstnim volom 4.50 do 5, drugovrstnim 4 do 4.50 in tretjevrtim 3 do 4 Din. Voli so se prodražili.

SVINJE. Na svinjskem sejmu v Ptujju so bile za kilogram žive teže nastopne cene: debelim svinjam 6 do 7 Din, pršutarjem 5 do 6 Din. Prasci, stari 6 do 8 tednov, so se prodajali po kakovosti od 75 do 150 Din za rillec.

«Precej časa je že tukaj. Včasih pa tudi kam odide... Menda se poznata tudi z graščakom Teodorjem na Malinju...»

«A tako!» Čink se je moral zatajevati, da ni izdal zadovoljstva.

«Ali se poznata?» je bil Cene radoveden.

«Nekje sem ga menda že videl... Kam ste ga pa shranili?»

«Zdaj je v obednici pri večerji...»

«Tam se ga ne upam motiti...»

«Obednica je odprta vsakemu dostojnemu gostu. Sedeš lahko k njegovi mizi, ako je še kaj prostora.»

Soba je bila lepa in prostorna. Ob straneh so bile razvrščene pogrnjene mize. Tujec, edini večerni gost, je sedel precej daleč od vrat in večerjal.

«Bistan!» Čink ga je nagovoril s pravim imenom.

Tujec je odložil jedilno orodje. «Kdo si?» se je skoro ustrašil.

«Ali me ne poznate? Spomnite se, kako je bilo ob kolibi...»

«Aaa!» je zategnil nejevoljno.

«Slišal sem, da ste tukaj... Prav za prav sem vas videl...»

«Čemu si prišel? Zdaj te ne potrebujem...»

«Lahko bi se kaj pomenila...»

«Ni treba», se je branil vsiljevanja.

«Štuca ne boste našli, ker so ga zaprli. Tudi mene so prijeli, a so me izpustili...»

«Vse to me ne briga», ga je hotel odsloviti. «Iščejo pa tudi vas — zaradi Gizele... Prav, da ste se vpisali z lažnim imenom...»

«Kje je Gizela?» ga je premagala radovednost.

«Izginila je, saj veste. Tista utopljenka ni bila Gizela... Zato vas iščejo ter so vam že za petami...»

«Meni?» se je razhudil. «Ali si znorel?»

«Ne tajite! Meni je zadeva dobro znana. Deklina, ki ste jo pahnili v reko, ni bila Gizela... Zmotili ste se, ker ste gledali na obleko...»

«Tiho, sicer te bom dal zapreti!»

«Mestno oblastvo vas zasleduje. Ako me ovdite, mu olajšate delo... Meni boste napravili uslugo...»

Možak se je zbal njegove grožnje. «Praviš, da ni bila Gizela», je začel mirneje.

«Dokazano je, da je bila utopljenka neka grajska uslužbenka. Gizela ji je posodila ogrinjalo. V mrtvašnici jo je spoznal njen oče...»

«Lažeš, Čink!» je planilo iz tujca.

«Tista utopljenka ni bila Gizela», je ponovil kljubujoče. «Vi ste se zmotili...»

«Jaz? Nehaj že vendar tako neumno govoriti!»

«Tukaj naju nihče ne čuje», mu je pošepnil. «Znam pa tudi molčati, ako kaže, da bo kaj zasluzka.»

«Seveda boš zaslužil, ako izvohaš, kje je Gizela...»

«Iščejo jo povsod, a je ne morejo najti...»

«Štuc bi morda vedel...»

«Rekel sem vam že, da so ga zaprli. Menda je že nekaj priznal, zato se ne bo tako lahko izmuznil.»

«Zakaj potem iščejo mene...»

«Pravijo, da imate na vesti nedolžno žrtev...»

«Kdo mi bo to dokazal?»

«Jaz sem poglavitna priča. Videla pa sta vas tudi brodnik Šimen in še neka zanesljiva oseba. Ne boste nam utajili, gospod Bistan!»

«Čink, ne imenuj me po imenu!» mu je resno prepovedal.

«Tisti, ki vas iščejo, vas ne poznajo...»

«Kdo me išče?» je hotel izvedeti.

«Mestno oblastvo. Gregor plemeniti Valant je razpisal nagrado... Podpihuje ga njegov daljni sorodnik — neki Milan, ki je menda zaročenec pogrešane dekline...»

«Milan?» Ni mu bila prijetna ta novica. «Ali ga niso ujeli roparji? Ali ni že poginil?»

«Mladenič se je čudovito rešil. Na begu je našel Gizelo in nekega Kušarja. Vsi trije so prišli skupaj v mesto.»

«Kaj je s Kušarjem?» mu je Bistan pretrgal besedo.

«Mrtev je. Štuc ga je umoril.»

«Čudno.» Možak se je delal, kakor bi mu ne mogel verjeti.

Čink pa je hitel nadaljevati: «Štucu je bilo naročeno, naj pazi na Gizelo... Prava nečakinja graščaka Roberta je morala bežati; na njenem mestu na Robovju pa se šopiri lažna dedinja... Tudi vi ste zapleteni v to zadevo...»

Sejmi

18. junija: Sveti Vid pri Grobelnem, Dokležovje, Bučka, Št. Vid na Blokah;
 19. junija: Ptuj;
 21. junija: Moravče, Velike Lašče, Velika Loka, Marenberg, Sv. Tomaž, Šmarje pri Jelšah;
 22. junija: Sevnica, Sv. Jurij ob južni železnici, Poljčane, Soštanj;
 23. junija: Tržič.

Vrednost denarja

Na naših borzah smo dobili v devizah (k spodnjim tečajem se prišteje še premija 28.5 %):

- 1 nizozemski goldinar za 23.13 do 23.25 Din;
 1 nemško marko za 13.14 do 13.24 Din;
 1 angleški funt šterling za 171.97 do 173.57 Din;
 1 ameriški dolar za 33.76 do 34.24 Din;
 100 francoskih frankov za 225.27 do 226.39 Din;
 100 češkoslovaških kron za 149.90 do 142.76 Din;
 100 italijanskih lir za 294.63 do 297.03 Din.

Avstrijski šiling se je trgoval v zasebnem klinkingu po 9.25 do 9.35 Din. Vojna škoda se je zaključevala po okrog 306 do 308 Din.

Kratke vesti

— Uspehi 14. mednarodnega vzorčnega vele-sejma v Ljubljani, ki se je zaključil 10. t. m., so prav povoljni. Med 625 razstavljalci je bilo 411 domačih in 214 tujih, in sicer: iz Amerike 3, iz Anglije 1, iz Avstrije 51, iz Češkoslovaške 6, iz Danske 1, iz Finske 1, iz Francije 2, iz Grčije 91, iz Italije 1, iz Madžarske 4, iz Nemčije 49, iz Španije 1, iz Švedske 1, iz Švice 2. Velesejem, ki je prav posebno letos pokazal krepak razvoj domače industrije in obrti, je poudarjal svoj mednarodni značaj z odličnim številom tujih razstavljalcev, ki so razstavljali pretežno izdelke, ki jih doma ne izdelujemo ali pa izdelujemo v nezadostni množini. Velesejem je štel letos nad 100.000 posestnikov ne samo iz vseh delov države, nego so ga obiskali v večjem številu tudi Avstrijci, Bolgari, Francozi in Nemci. Posebnega zanimanja so bile deležne naslednje panoge: lesna z odlično razvitim pohištvom in pletarstvom, usnjarska z vsemi vrstami usnja in z okusno usnjarsko konfekcijo, papirna z lastno produkcijo papirja vseh vrst, novorazvita avtomobilska industrija in industrija pnevmatike,

lepo razvijajoče se tkaninska, kemična, živilska, strojna in kovinska industrija, kmetijski stroji in orodje. Posebno omembo zaslužijo zaradi svoje smotrne organizacije letošnje poučne posebne razstave: zemljovidna, plakatna, reklamna, gospodinjska «Zena v poklicu», razstava ruskih izseljencev in razstava malih živali. Večje kupčije so bile: v pohištvu, preprogah, domačih in perzijskih, avtomobilih, pletilnih, kmetijskih in gospodinjskih strojih, pnevmatikah, kovinskih izdelkih, usnju in konfekciji, papirju, kemičnih izdelkih in živilski industriji, glasbilih, elektrotehniki, okrasju, narodnih vezeninah, čipkah in najrazličnejših praktičnih novostih. Lepo razstavo svoje radijske produkcije in avtomobilov z izvrstno poslujočo brezplačno izveščevalno službo celotne nemške industrije nam je dala Nemčija, Grčija pa svojo prvo vzorno urejeno industrijskoobratno izložbo s točnim pregledom svoje izvozne moči. Eni kakor drugi so z doseženimi uspehi zelo zadovoljni. Prihodnja velesejemska prireditelji «Ljubljana v jeseni» bo od 1. do 10. septembra letos.

— Na banovinski vinarski in sadjarski šoli v Mariboru prične novo šolsko leto 15. septembra. Šola je dvoletna in ima zavod za 60 gojencev in 58 ha veliko posestvo z vsemi kmetijskimi panogami. Za sprejem sta potrebni starost najmanj 16 let in z dobrim uspehom dovršena osnovna šola. Kmečki sinovi, ki ostanejo po končani kmetijski šoli doma, imajo pri sprejemu prednost. Sprejme se tudi nekaj takih, ki bodo stanovali izven zavoda. Mesečna vzdrževalnina se določi po premoženjskih razmerah prosilcev in znaša od 25 do največ 300 Din. Prošnje za sprejem (kolek 5 Din) je poslati ravnateljstvu najkasneje do 20. julija ter priložiti: krstni list, domovnico, odpustnico, odnosno zadnje šolsko izpričevalo, izpričevalo o pravosti pri onih prosilcih, ki ne vstopijo v zavod neposredno iz kake druge šole, obvezno izjavo staršev, odnosno varuha, da bodo krili stroške šolanja. Pridni sinovi manj premožnih posestnikov, ki žele znižanje mesečne vzdrževalnine in banovinsko štipendijo ali štipendijo sreskega kmetijskega odbora, morajo priložiti tudi premoženjski izkaz z uradno navedbo višine zemljiškega davka in gospodarskega stanja staršev, odnosno varuha. Taki prosilci naj zaprosijo istočasno za ustrezno štipendijo pri svojem sreskem kmetijskem odboru. Podrobnejša pojasnila daje na željo ravnateljstvo.

— Naša letina in izvoz pšenice. Po cenitvi strokovnjakov bo letošnja letina pšenice znašala

v naši državi le 18 do 19 milijonov metrskih stotov nasproti 26.3 milijona metrskih stotov v lanskem letu in 14.5 milijona metrskih stotov v letu 1932., ko je bila letina zaradi rje, ki se je pojavila na pšenici, izredno slaba. Pridelek pšenice bo vsekakor zadostoval domači potrebi. Od lanskega pridelka pa imamo v naši državi še vedno izvozni presežek z nad dveh milijonov metrskih stotov.

— Za izvoz našega vina v Ameriko. Zavod za pospeševanje naše zunanje trgovine objavlja, da je prodajno središče za špirit v Beogradu v sporazumu s pristojnimi oblastvi sklenilo poslati svojega posebnega odposlanca v Zedinjene države, da preuči tamošnja tržišča in možnosti prodaje naših alkoholnih pijač. Zavod opozarja naše izvoznike na potovanje tega odposlanca in poziva zanimance, naj se najkasneje do 15. t. m. obrnejo naravnost nanj z vprašanji in predlogi. Njegov naslov je: Manfred Sternberg, Zagreb, Branimirova 41, telefonski številki 53-70 in 41-09. Zaradi možnosti izvoza naših alkoholnih pijač, zlasti žganja in likerjev, na severnoameriška tržišča, naj izkušajo naši izvozniki izkoristiti to priliko in se seznaniti s temi novimi tržišči.

— V Češkoslovaški grozi suša z uničenjem hmelja. Z gasilnimi brizgalnami namakajo hmeljnike na Češkoslovaškem, ker traja že dolgo časa silna suša, ki grozi uničiti letošnji pridelek. Poleg suše se boje hmeljarji tudi toče, zato naglo sklepajo zavarovanja hmelja na polju.

DOPISI

BANJALOKA PRI KOČEVJU. Iz krajevnega šolskega odbora je stopil predsednik gosp. Jože Rački. Njegovo mesto je zasedel g. Jože Kajfež starejši. Dne 27. maja je imela strelska družina izredni občni zbor, ker je umrl njen prvi predsednik g. Anton Čurč, poštar v Novih selih. Predsedstvo strelske družine je prevzel g. Dolfe Prešeren. Začelo se je z gradnjo strelišča, ki bo na Gredah pri Banjaloki. Strelišče gradijo člani družine sami. Prejeli smo tudi že puške in municijo. — Iz naše šole je bila dodeljena na Smuko učiteljica Melita Petelinova. — Nedavno je predaval banovinski zdravnik dr. Stierl o jetiki. Predavanje je bilo namenjeno zlasti staršem šolske mladine, ki pa so pokazali prav majhno zanimanje. — Poverjenik za Vodnikovo družbo nabira

«Kdo ti je vse to natvezil?» Zvijahnik mu ni pustil dalje govoriti.

«Nekdo, ki je vse to dobro vedel. Stuc je prejel za svoje delo mnogo denarja. Ob pijači pa človek marsikaj izblekne... V vinu je resnica...»

Bistanu je zaprlo sapo. Krožnik je odmaknil na sredo mize. Jed mu ni več dišala.

«Vi ste grajski pisar z Robovja», mu je snel z obraza krinko. «Lažna dedinja ima v vaši osebi močnega zaveznika...»

«Prišel sem zato, da razkrijem sleparstvo. Nič me ne briga, ali je Gizela živa ali mrtva...»

Čink se je namuznil: «Tedaj se vam ni treba skrivati pred biriči...»

«Bolje je, ako ostane tajno...» je našel izhod iz zadrege. «Na tihem bom več dosegel...»

«Verjamem», je pritrdil. «Tudi jaz bom molčal...»

«Odšel ti bom lepo nagrado, ako mi poveš, kje je Gizela...»

«Takih plačnikov je dovolj», mu je zasolil. «Tako me vabijo tudi pri mestnem oblastvu...»

«Ampak plačilo moraš poprej zaslužiti. Kadar izveš kaj o Gizeli, mi pridi povedat.»

«In vnaprej ne dobim ničesar?»

«Niti beliča. Ako me ovadiš, ti bo škodovalo...»

Čink se je dal pregovoriti. Zanesel se je na plačilo. Brž je odšel iz obednice in izginil v temo...»

V Bistanu je vrelo kakor v zaprtem kotlu. Jezilo ga je, ker postopaču ni mogel do živega. «Le ča-

kaj, midva bova še obračunala», je sklenil, ko se mu je poleglo razburjenje. «Iz Stuca si izvlekel vse, česar bi ne bil smel povedati. Toda jaz te bom poslal za onimi, ki so mi bili napoti...»

38.

Grajski oskrbnik na Malinju je hodil zapovedujoče okrog graščine. Hlapce in nekaj tlačanov je napotil v gozd po drva, pastirje na pašo; dekle so morale oditi na polje pospravljat zadnje poljske pridelke. Svoje najbolj zanesljive ljudi pa je odpravil z vrečami in z vozovi pobirat desetino.

«Kaj pa ti?» se je zadril nad možakom v ponošeni obleki.

Prišlec se je odkril in odgovoril ponižno: «Delal bi rad, pa nimam službe. Zima je pred durmi.»

«Dela je dovolj. Ako se ti ljubi delati, lahko ostaneš za hlapca.»

«Zato sem pa prišel.» Možak je bil kar zadovoljen.

«Krištof!» Oskrbnik je poklical starejšega hlapca ter mu izročil novince v nadzorstvo.

Novega grajskega hlapca ni bilo lahko spoznati. Čink si je hotel zaslužiti obljubljeno nagrado. Ponujal mu jo je Bistan, varuh lažne dedinje, in pa mestni oblastnik. Ustregel bo onemu, ki se bo bolje odrezal.

O Gizeli ni bilo ne duha ne sluha. Kamor se je obrnil, je stal pred zaprtimi vrati. Zaman je postopal ob reki. Koliba na bregu je bila prazna. Brodnik Šimen ni mogel ničesar več izvedeti.

Čink se ni rodil za delo, marveč za postopanje. Imel je dober nos in živahno domišljijo. Dal si je ostriči dolge lase in razmršeno brado. Potem se je čedno obril, kar ga je pomladilo za pol desetletja. Tak jo je ubral na Malinje, kjer se je pogodil za hlapca pod izmišljenim imenom. Tako si je pripravil prostor za opazovanje.

S Krištofom, ki ga je uvajal v vsakdanje posle, sta se dobro razumela. Razkazal mu je vse gospodarske prostore ter ga poučil, kako naj se obnaša, da se mu bo bolje godilo.

Čink, ki se je na Malinju izpremenil v Tomaža, se je lotil dela. Predvsem ga je zanimal starinski stolp ob graščini. Močna železna vrata so bila vedno zaprta. Tudi okno, ki je bilo skoro pod streho, ni bilo nikdar odprto.

«Tukaj shranjujemo staro ropotijo», mu je pojasnil Krištof, ki pa o stolpu ni hotel mnogo govoriti.

«Čemu je vedno zaprt?» je bil Tomaž radoveden.

Krištof, ki je osivel v grajski službi, je skomignil z rameni. Nato je dejal zaupno: «Tomaž, kaj bi ti rekel, ako bi slišal ponoči iz stolpa človeške glasove?»

«Nič drugega kakor to, da je nekdo notri», mu je odgovoril resno.

«Toda v stolpu ni nikogar in vendar čujemo ječanje...»

«Kdo pa naj ječi, če ne živo bitje?»

(Dalje prihodnjič.)

še vedno naročnike. Oni, ki želijo knjige še naročiti, jih lahko naročijo vsako nedeljo pred mašo ali po njej v šoli pri poverjeniku g. Prešernu.

NOVA SELA PRI KOČEVJU. Sokolska četa je v maju marljivo gojila telovadbo za javne nastope, za okrožni zlet v Sodražici in pokrajinski zlet v Zagrebu. Sokolska knjižnica šteje 175 knjig, ki jih članstvo marljivo prebira. Ustanovil se je narodnoobrambni odsek; za predsednika je bil izvoljen br. Dolfe Prešeren, za člane pa bratje Josip Kajfež starejši, Anton Kajfež in Josip Klarič. Banska uprava je četi podelila podporo v znesku 1000 Din. Maja so se izvršile v upravnem in prosvetnem odboru nekatere izpremembe. Dne 18. maja je umrl podstarosta br. Anton Cur. Imel je lep pogreb, ki se ga je udeležilo vse članstvo in mnogo drugega občinstva iz bližnje in daljne okolice. Za četo se je poslovil od pokojnika br. starosta. Namesto pokojnika je bil za podstarosto določen br. Jože Briški, za poročevalca za narodno prosveto pa br. Dolfe Prešeren. V maju je umrl tudi br. Matija Osterman. Številčno stanje čete je zdaj: članov 79, članic 5, naraščajnikov 23, naraščajnic 5, dečkov 43, deklic 26, skupno 181 pripadnikov. Javni telovadni nastop bo najbrže 8. julija, in sicer v obliki javne akademije, ki bo združena z narodno veselico na prostorih gg. Vičiča in Selana. Dne 15. julija bo četa sodelovala pri četi v Fari. Snujemo tudi tamburaški odsek. Instrumente in potrebno si je četa že omislila.

SV. VID PRI GROBELNEM. Tukaj bo v ponedeljek 18. t. m. živinski, konjski in kramarski sejem. Kupci in prodajalci, pridite v obilnem številu, da bo kupčija bolj živahna!

ZABUKOVJE PRI SEVNICI. Malo je kmečkih občin, kamor bi prihajalo toliko «Domovin», kakor jih dobiva naše hribovito Zabukovje. Posebne zasluge za razširjanje «Domovine» imata gospodična Marica in g. Alojzij Božič. Pri zadnjih volitvah v narodno skupščino je dobil poslanec gospod Urek skoro vse glasove. Da so naši občani vneti za napredek in šolo, dokazuje dejstvo, da so vsi dosedanji častni občani iz učiteljskega stanu (še živeči naš rojak 75letni g. Blaž Jurko in že pokojna šolska upravitelja Veber in Eržen). Zadnje čase pa si je pridobil za našo občino posebne zasluge z raznimi dobrotinstvi znani industrijec in hotelir v Sevnici g. Zupanc Karol. Zato ga je občinski zastop soglasno izvolil za častnega občana. Zadnje nedeljo mu je predsednik občine g. Senica v navzočnosti skoro vseh odbor-

nikov z lepim nagovorom med pokanjem topičev izročil krasno diplomu (delo učitelja g. Mahkote). Slavnosti so se udeležili tudi nekateri slavljencevi prijatelji, tako okrožni zdravnik g. dr. Turk iz Sevnice, že imenovani častni občan g. Blaž Jurko iz Vojnika in drugi. Seveda se je novi častni občan zopet sijajno izkazal za občinske siromake. Vsa čast zavednim občinskim možem, ki še poznajo lepo, a redko čednost, ki se ji pravi hvaležnost.

ZDRAVSTVO

Med je zdravilo in pomlajevalno sredstvo

Med je bil včasih znan kot zdravilo proti raznim boleznim, zlasti proti bolečinam v vratu in proti kašlju. Znan pa je bil tudi kot pomlajevalno sredstvo. Naenkrat je pa padel v nemilost in rabili so ga samo še v gospodinjstvu kot slaščico.

Moderna zdravniška veda je pa spet priznala med kot najboljšo naravno zdravilo, ki prekaša razna kemična zdravila. Kaj je v njem, da so ga začeli naenkrat spet tako ceniti? V medu je toliko snovi, da dobi človeško telo z njim skoro vse, kar potrebuje. V medu so v prvi vrsti razne vrste sladkorja, vosek, mravljinčna in jabolčna kislina, razne druge važne snovi, a med njimi tudi vitamina D in C. Ker je v medu mnogo sladkorja, prinaša človeškemu telesu moč. Brez vsakih prebavnih težkoč prihaja med hitro v telo in prinaša mišičevju sile in toploto, tako da je obenem tudi dobavitelj toplote, in sicer boljši od alkohola, ker dobavlja telesu toploto dalje časa. Zato pametni ljudje pozimi rajši jedo med, kakor bi uživali alkoholne pijače. Med je tudi dobro sredstvo proti utrujenosti, kar vedo zlasti sportniki in planinci. Posebno dobro došel je med pri zimskem sportu ali pri plavalnih tekmah ob hladnem vremenu, ker telo utrjuje in segreva.

V starih časih so poznali ljudje med kot pomlajevalno sredstvo. To tudi ni brez podlage, ker blagodejno vpliva na telo in preprečuje ali vsaj ublažuje bolezenske pojave starosti. Ker vsebuje med mravljinčno kislino, vpliva zdravilno proti poapnenju žil. V starih časih ljudje te bolezni niso poznali in smatrali so jo za znak starosti. V medu so videli pomlajevalno sredstvo, ker je bolečine blažil in bolezen omilil.

Posebno zdravilen je med za otroke, ker so v njem prav za rast važne snovi. Med je skratka dobro zdravilno sredstvo za vse bolezni in dobro došlo utrjevalno sredstvo za vsako starost od mladih nog do poznih let.

Življenje in toplota. Bolniki z vročino nad 40 stopinj Celzija so v skrajni življenjski nevarnosti, kajti že pri 42 stopinji umre večina ljudi. Samo malo primerov je znanih, da je šla telesna toplota še više, celo do 49 stopinj, in je bolnik vendar ostal živ. Kakor proti višji toploti je človek občutljiv tudi proti nižji. Že pri telesni toploti 24 stopinj nastopi v splošnem smrt, 23 stopinj pa brezpogojno povzroči smrt. Seveda je človek proti zunANJI toploti mnogo manj občutljiv in poznamo primere, da so pogumni raziskovalci vzdržali z največjo žilavostjo tropsko vročino kakor tečajni mraz. Vendar proti odpornosti velikega dela rastlin in živali ne pomeni niti ta žilavost nič. Poznamo alge, ki živijo ob robu vrelih izvirkov v Ameriki, na Islandu in Novem Zelandu. Čeprav znaša toplota vode teh naravnih vodometov do 120 stopinj in se v takšni vodi ne vzdržijo nobena žival in rastlina, živijo te alge še v okoliški toploti 50 stopinj. Mnoge bakterije pa prenesejo celo 70 stopinj. Za primer vzemimo bakterije, ki dvigajo kot povzročiteljice gnitja vročino v vlažnem senu do takšne višine, da naposled same v njej poginejo. Odpornost teh bakterij nam tudi silno otežuje konserviranje gob kukmakov. Kukmaki uspevajo najbolje namreč na konjskem gnoju, v tem gnoju pa so vedno le tako zvane senene bakterije, ki preidejo tudi na gobe. Bakterije pri kuhanju, odnosno pri temperaturi 75 do 80 stopinj sicer umrejo, ostavijo pa svoje trose, ki ne kažejo spočetka nikakega življenja, a se takoj prebude, ko vročina popusti. Trosi prebijejo celo vročino 130 stopinj, če niso v tej vročini več kakor kakšno uro. Trosov se ubranimo le na ta način, da kukmake s presledki po več dni vsaj trikrat prekuhamo. Njih odpornost proti ponovni vročini je tako zmanjšana, da jih naposled umori že 90 stopinj. Po drugi strani je mnogo najmanjših živalc, ki vzdržijo najhujši naravni mraz. Poedine bakterije ne poginejo niti pri 268 stopinjah pod ničlo. Posebno začudenje je zbudilo med znanstveniki, da tudi visoko razvita drevesa, kakor breze, zelo dobro prenašajo mraz. Ta drevesa najdemo v celih gozdovih celó v severnovzhodni Sibiriji, kjer je 60 in še več

RICHARD VOSS DVA ČLOVEKA

Posvetitev in ustoličenje sta bila velik praznik. Samostani in duhovna oblastva so poslali zastopnike. Cerkevne posode, mašna oblačila in podobe svetnikov, vse je prihajalo v dar. Vse so sprejemali in hodili iskat v svečanih procesijah. In prebivalci niso prihajali v trumah le z bližnjih višav, ampak iz vse Tirolske, z vsega dolomitskega ozemlja. Pater Pavel je moral maševati pred samostanom, ker cerkev ni mogla sprejeti vseh množic. Čudovito lepo je bil opravljen, služabnik, a vendar ukazovalec. Dvignil je glavo in obrnil obraz k dolomitskim vrhovom, h kraljevskim stenam. In kakor ne bi bila njegova vneta pridiga namenjena pobožni občini, ampak eni sami duši tam gori, edini, ki ni hotela prisluškovati njegovim besedam.

Toda tudi za Judito Platterjevo bo odbila ura. In to se mora kmalu zgoditi, ker bo moral za božjo čast še dosti drugega izvršiti.

Ko bo to edino srečno dovršil, mu bodo najtežja dela igrače.

Četrto poglavje.

Sveta Barbara stori čudež in še marsikaj čudežnega.

Na poti k svoji visoki planini, kjer je hotela pogledati, ali je vse v redu, je začula Judita glasne klice na pomoč.

Nekdo je moral v pečinah pasti.

Psi so jo spremljali, zato se je takoj z njihovo pomočjo lotila iskanja. Da bi sporočila neznanču, ki se v smrtnem strahu bori, dala znak, da se bliža pomoč, je zaklicala nazaj: «Pomoč prihaja!»

In še večkrat: «Pomoč prihaja!»

Bila je v dvomih: ali je ponesrečenec slišal, da je blizu, ali ne? Njegovi upuani klici so še zmeraj odmevali, vendar pa je postajal njegov glas čedalje slabotnejši. Judita je morala ukazati svojim razburjenim psom, naj mirujejo, da bi bolje slišala in vsaj pravo smer določila. Klici so prihajali naravnost iz usodnih sten.

«Kdo bi utegnil biti? Martin je pri čredah in hlapca tudi ni nobenega tam gori. Po glasu moža ne morem spoznati. Tuj je ta glas... Njegov ni. Toda — če bi bil!... Mislim: če bi on omahnil in se zdaj v obupu boril s smrtjo?... Morda leži z razbitimi udi in v bolečinah umira? Saj se je morda že pred dnevi ponesrečil in visi že cele dneve na kakšni skali nad prepadom ali pa v razpoki. Kliče na pomoč in bo klical, dokler mu glas ne bo zamrl. Kako slaboten je žel!... Kaj bi storila, če bi bil on? Če bi umirajoč klical ime, ki ga je klical na grobu svoje matere, in bi jaz prišla k njemu, k umirajočemu!»

In zdaj je iskala ponesrečenca, sama vsa obupana, sama v smrtnem strahu...

Po dolgem, napornem plezanju je odkrila moža, ki je padel nad grozo zbujujočim prepadom, na skali, ki je molela kakor ostra igla sredi brezno,

Tujec je bil!

Tudi v strahu zaradi moža, ki je o njem mislila, da ga sovraži, Judita niti za trenutek ni izgubila zavesti. Zdaj pa se je njenemu močnemu miru pridružil še srečen občutek: tujec je bil! Ne bo ji treba hoditi na pomoč njemu, ki ga je nekoč ljubila — in zdaj sovražila.

Toda kako naj pride na pomoč? Nerazumljivo se ji je zdelo, na kakšen način je mogel možak zaiti tja. Kako je tujec sploh prišel tja? Sama ni mogla ničesar storiti. Poklicati bo treba hlapce, spustiti se bodo morali po vrveh in potegniti ponesrečenca kvišku. Legla je na tla in se oprezno pomaknila kolikor mogoče čez steno ter pogledala navzdol.

Kolikor je mogla spoznati, je moral biti zelo mlad človek. Ne morda tuj planšar, pastir ali kmet, kakor je najprej mislila. Tudi ne delavec. Bil je gosposko oblečen. Morda je bil že mrtev, morda je izkrvavel! Zakaj Judita je videla, da je njegova skalnata postelja vsa krvava.

Hitela je nazaj. Sklicala je hlapce in poskrbela za vrvi, nosila, poživila in obveze. In potem se je takoj vrnila v hrib!

Klicev na pomoč ni bilo več... Torej je še zmeraj nezavesten.

Judita je vse premislila. Tako mirno je ukazovala, kakor ne bi šlo za človeško življenje. Medtem ko sta se dva spustila v globino, je opazovala, kako so drugi držali vrvi. Tesnobne minute so potekale in v njih so Juditine misli bežale v daljave:

stopinj pod ničlo nekaj vsakdanjega. V tem strašnem mrazu sicer otrpnejo, a v poletju ožive znova.

Strah pred operacijo ni upravičen. Na Dunaju je predaval zdravnik dr. Hans Finsterer o strahu pred operacijo, ki je še vedno zelo razširjen med ljudstvom in ki je pogosto vzrok, da marsikateri bolnik plača z življenjem ta predodek. Povsem neupravičen je strah pred bolečinami; saj je te ranocelnost že čisto izločilo. Tudi strah pred omotjenjem s kloroformom ni upravičen, saj se te vrste omotjenje prav malo uporablja. Mnogo hudih operacij izvršijo dandanes zdravniki s tem, da napravijo telo okrog mesta, kjer naj se izvrši operacija, neobčutno. Govornik je na ta način že operiral 6000 ljudi. Tudi strah, da se operacija ne bo posrečila, je odveč. Nekdaj so rekli: Operacija se je posrečila, a bolnik je umrl. Danes ta rek ne drži več. Izvrše se celo najhujše operacije, pri katerih je treba odstraniti želodec ali pa operirati raka v požiralniku, kar se zdaj že posreči. Vprašanje, ali se operacija posreči, je odvisno zelo pogosto od splošnega ustroja bolnika in tudi od okolnosti, ali se operacija izvrši o pravem času. Posebno je treba pobijati strah pred rakom, ki je zelo pogosto neupravičen. Po predavateljevem mnenju ni na mestu, da zdravnik vselej pove resnico bolniku. Mnogo bolnikov zaradi tega obupa in ta obup jih žene celo v smrt s samoumorom. Če se zdravnik prepriča, da ima bolnik res raka in da je operacija nujno potrebna, naj bolniku dopove na primer, da je nevarnost, da se raka naleze in da je zato bolje, da se da takoj operirati. Mnogo večja je nevarnost, ako preveč odlašamo operacijo. Profesor dr. Finsterer je nato s številkami dokazal, kako se je ranocelnost že izpopolnilo. To dokazujejo posrečene operacije. Celotno rak na prsnih žlezah je danes češče ozdravljiv. Visoka starost ni ovira za operacijo. Najstarejši bolnik, ki ga je predavatelj operiral, je štel 90 let in je po operaciji živel še pet let. Pri operacijah raka na želodcu umre samo okoli 10 odstotkov ljudi, ako niso prizadevi že bližnji udi. Operiranci so živeli tudi 20 let po operaciji, ne da bi se jim bila bolezen povrnila. Tudi pri operacijah raka v danki je umrljivost padla na 10 do 15 odstotkov. Celotno pri 80letnikih se je operacija posrečila. Profesor dr. Finsterer je na 2000 bolnikih izvršil temeljite operacije in odstranil želodec. Le malokateri bolnik je umrl. Operacije žolčnih kamnov se posrečujejo do 99 odstotkov tudi v primerih, da bolnika operirajo za časa napada. Nič večja ni

nevarnost pri operacijah golš. Treba je seveda operirati pravočasno. Prav majhno število smrtnih primerov je v primerih operacij slepiča. Dr. Finsterer je operiral nad 500 slepičev v mirnem stanju in od teh ni niti eden bolnik umrl; med napadom je od 580 bolnikov umrl en odstotek. Tudi tu ni imela starost posebne vloge. Nevarnost obstoji v odlašanju. Po vsem tem je jasno, da je strah pred operacijo najhujši škodljivec. Ko bo ta strah čisto izginil, bodo uspehi zdravnikov še večji.

Mesečina ima čudno moč. Mnogo ljudi je naziranja, da je trditev o posebnem vplivu mesečine bajka. V zadnjem času pa znanost ugotavlja, da trditev ni brez podlage. Opazovanja so pokazala, da na primer ribe, ki jih obseva luna, prej razpadejo. Tudi na kamen vpliva luna. Nekemu dunajskemu listu poroča neka ugledna oseba: «Za časa svojega bivanja v Argentini sem imel večkrat priložnost opaziti, da je dobilo sveže meso, ki je bilo izpostavljeno mesečini, zeleno barvo. Tudi okus takšnega mesa je postal neprijeten; zoprnega duha ni bilo mogoče odstraniti z nikako začimbo. Prav tako sem lahko ugotovil, da vpliva luna tudi na ribje meso. Opazil sem celo žuželke, ki so se skrivale pred luno in gledale, da stalno ostanejo v senci za drevesom. Ni dvoma, da ima domneva o škodljivem vplivu mesečine svojo podlago.»

Ni šlo drugače.

Mož zašepeče med pojedino ženi: «Zakaj si pa povabila toliko gostov?»

Žena: «Verjemi mi, da ni šlo drugače. Saj sem morala povabiti vse tiste, ki so nam posodili jedilni pribor in posodo...»

Izid občinskih volitev v lendavskem srezu

Lendava, junija.

Zaradi izvršene nove preureditve občin so bile v nedeljo v sedmih občinah našega sreza občinske volitve. V vseh občinah je bilo vloženih po več kandidatnih list, v glavnem pa sta se povsod pokazala dva glavna tabora: čiste liste JNS in sporazumne liste vseh drugih struj in skupin. Jugoslovenska nacionalna stranka je šla v borbo z odločnim nacionalnim programom, na oni strani pa so si podali roke stari klerikalci, židje, Ma-

džari in madžaroni. Nacionalisti so zmagali v treh občinah, štiri občine pa so ostale v nasprotniških rokah. Ako pomislimo, da pri lanskih volitvah nacionalisti niso mogli dobiti nobene občine, je nedeljski izid vsekakor lep, posebno še, če upoštevamo, da se tudi v našem srezu pojavlja razdiralna bojevniška politika, čeprav v drugačni, prekmurskim razmeram prilagodeni obliki.

Volitve so bile v Beltincih, Bogojini, Dobrovniku, Hotizi, Lendavi, Lendavi okolici in v Turnišču. Volilna borba je bila povsod živahna in napeta, zato tudi udeležba pri volitvah velika. Vendar so se volitve izvršile v najlepšem redu.

V Beltincih, največji občini lendavskega sreza, je zmagala lista JNS z nosilcem g. Markom Ciganom, posestnikom in sodarjem v Gančanih. Dobila je 484 glasov. Ostale tri liste so dobile 190, 80 in 360 glasov; tudi nosilci teh treh list se priznavajo k JNS.

V Bogojini so bile tri liste, in sicer dve JNS in ena nasprotniška. Zmagala je lista JNS z nosilcem g. Francem Ošlajem, posestnikom iz Filovcev; dobila je 330 glasov. Druga lista JNS z nosilcem g. Horvatom je dobila 52, združena opzijska lista z nosilcem gosp. Gutmanom pa 254 glasov.

V Dobrovniku je zmagala lista JNS z nosilcem g. Ludovikom Trajberjem, posestnikom iz Dobrovnika. Dobila je 438 glasov, dočim je dobila lista g. Toplaka, sestavljena tudi pretežno iz pristašev JNS, 131 glasov.

V Hotizi je zmagala sporazumna nasprotniška lista z nosilcem g. Jožefom Lebarjem; dobila je 398 glasov, čista lista JNS z nosilcem gospodom Martinom Jeričem pa 227 glasov.

V Lendavi sami je zmagala lista dosedanjega župana g. Arpada Bačiča, ki je dobila 225 glasov, medtem ko so nacionalisti zbrali na čisto listo JNS z nosilcem g. dr. Peterlinom 177 glasov, in to kljub najhujšemu pritisku od vseh strani.

V Lendavi okolici je s 518 glasovi zmagala lista g. Geze Slionjega, medtem ko je čista nacionalna lista dobila 214 glasov.

V Turnišču je bil nasprotniški pritisk najhujši in se je razvil v tak teror, da so se nacionalni ljudje že ob 8. zjutraj odločili k abstineni. Volilna udeležba je bila zato v tej občini tudi najmanjša in je dosegla komaj polovico upravičencev. Izvoljena je bila lista z nosilcem gospodom Štefanom Litropom.

«Kdo bi le mogel biti? Če bi njegovi vedeli! Gotovo so veseli. Radi se smejejo in norčujejo... Videti je zelo mlad... Morda ima nevesto. Brez skrbi misli nanj... Bog ve, ali ji ne postane nikoli tesno pri srcu, ali ničesar ne slutiti? Da se je ne bi lotile slutnje, poje morda, kakor otroci, ki se boje. Ali pa mu prav zdaj piše? Pripoveduje mu, kako vroče ga ljubi, kako vneto hrepeni po njem, kako srečna je v ljubezni do njega... Kako mora biti, če je človek mlad in srečno ljubi?»

Zaslišala je spodaj klic, da so moški prišli do ponesrečenca.

«Ali je še živ?»

«Le malo znakov življenja kaže.»

«Pazite! Oprezno! Kolikor mogoče rahlo zanko napravite... Ali se premika?»

«Ne.»

«Ali zanka drži?»

«Trdno in zanesljivo.»

«Počasi, počasi ga dvignite... In zdaj — potegnite! Počasi, zelo počasi!»

Potegnili so ga kvišku in ga položili na travo pri Juditinih nogah. Medtem ko so drugič spustili vrv v globino, da bi potegnili še reševalce kvišku, je čepela Judita pri rešencu, ki je bil še zmeraj brez zavesti. Komaj se je moglo opaziti, da je še živ.

In res je bil še zelo mlad. In — ponesrečenec je bil podoben nekemu mrtvecu! Mlademu gospodu Roku je bil podoben tuji mladenič, ki je zdaj ležal pri Juditinih nogah.

Čeprav jo je bilo kar groza pošastne podobnosti, vendar niti za trenutek ni izgubila svoje hipne preudarnosti. Preiskala je rane, jih izprala in zavezala. Potem je ponesrečencu vliila vina v usta ter mu namazala obraz in roke s sokovi, ki jih je sama skuhalo iz zdravilnih planinskih zelišč.

Šele po dolgem trudu se je zganil rešenec, ki je bil podoben mlademu gospodu Roku Ennske-mu. Odprl je oči.

S kakšnim pogledom se je zastrmel vanjo.

Bil je Italijan in je prišel iz svojega rojstnega mesta Benetk. Potovali je hotel, videti čudežno lepi svet. Iz Valsugane je prišel čez gore z vso tisto nepremišljenostjo in razboritostjo neizkušanih mladih ljudi v nevarno pokrajino Alp. Nekako je potem zašel v Dolomite in se je izgubil v zmešnjavi sten in sedel, grebenov in škrbin. Plaz kamenja ga je zagnal v globino. Na ostri skalnati škrbini je obvisel. Dva dneva in dve noči je visel med nebom in zemljo, dva dneva in dve noči je zaman klical na pomoč. Tedaj ga je zaslišala tuja žena, ki je bila tako nenavadno lepa in tako tiho visoka. Rešila je njegovo mlado življenje. Njej se je zahvalil, da je ostal na čudežno lepi zemlji, v svitu nebeškega solnca.

Barbaro Bossi mu je bilo ime in bil je umetnik, slikar...

Judita ni poznala umetnikov. Ničesar ni vedela o umetnosti, ničesar o njeni sveti lepoti. Ljubo

in hudo ji je bilo, da je bil rešenec Italijan: hudo, ker je še zmeraj čutila v sebi zagrenjeno sovraštvo do «Lahov», ljubo, ker je postala zaradi mladeničevega rodu kar zlovesča podobnost z nekom drugim manj pošastna. Zato ji ni bilo tako neljubo, da se je morala pogovarjati z Benečanom v njegovi blagglasni govorici. Vprašala ga je:

«Čudno ime so vam dali? Barbaro. Nisem vedela, da je to ime.»

«Rodil sem se na svete Barbare dan in zato so me po njej krstili. Sveta Barbara je moja visoka, čudežna zaščitnica. Ali veste, da ste podobni moji ljubi svetnici?»

«Nikakor ne!»

Toda Barbaro je uporno vztrajal: «Podobni ste ji, da se čudim, da se vas skoraj bojim.»

«Da se me bojite?»

«Da, in pomislite samo... Ko sem omahnil, sem priporočil svojo dušo svetnici zaščitnici — čeprav sem pravi pagan. Toda zato ni treba misliti, da sem slab človek, ljuba gospa.»

«Zakaj naj bi mislila?»

«Ker ste brez dvoma pobožna katoliška kristjanka.»

«Nekaj ne mislite o meni predobro... Toda kako je bilo, da ste molili k sveti Barbari, ko vendar nimate prave vere?»

«Iznenada se mi je prikazala, ko sem omahoval v prepad.»

«Ali ste jo videli?»

DOMAČE NOVOSTI

* **Sijajna zmaga JNS v mariborski okolici.** Proti izidu lanskim občinskih volitev v Hočah se je opozicija pritožila na upravno sodišče, ki je volitve res razveljavilo. Zato je banska uprava razpisala nove volitve, ki so bile preteklo nedeljo. Opozicija je razvila živahno agitacijo in je agitirala od moža do moža. Toda vsi njeni napori so ostali zaman. Pri lanskim volitvah je JNS dobila samo 42 glasov večine, pri nedeljskih ponovnih volitvah pa 200 glasov večine. Tako je za listo JNS, na kateri je bil nosilec g. Lovro Papež, bilo oddanih 357 glasov, za opozicijsko listo z nosilcem g. Antonom Novakom pa 157 glasov. Pri volitvah 15. oktobra je dobila Papeževa lista 283, Novaka pa 228 glasov.

* **Župnik Ivan Piber †** V nedeljo zjutraj je umrl v Ljubljani šenčurški župnik, duhovni svetnik g. Ivan Piber. Bolehal je že nekaj let. Ob koncu aprila pa se je zatekel v zdravilišče, kjer je hudo operacijo sicer prestal, po treh tednih pa le omagal. G. Ivan Piber se je rodil l. 1866. na Bledu. Kot kaplan je služboval v St. Jerneju na Dolenjskem, kot župnik pa v Brusnicah, na Bohinjski Bistrici, v Gorjah pri Bledu in od leta 1920. v Šenčurju pri Kranju. Ko je župnikoval v Gorjah, je bil izvoljen za deželnega poslanca za radovljanski okraj. Bil je sodelavec dr. Kreka in dr. Šusteršiča. Neumorno je podpiral razne gospodarske akcije in ustanove v svojem področju. Posebno velike zasluge si je pridobil za vodovod na Bledu in za napredek planšarstva. Za zasluge je bil izvoljen za častnega občana Bleda, Bohinja in Gorij. Od Nj. Vel. kralja je prejel tudi reda sv. Save in jugoslovenske krone IV. stopnje. Pokojni župnik Ivan Piber je bil vzor širokogrudnega duhovnika in požrtvovalnega javnega delavca, ki je vedno upošteval tudi nasprotna naziranja. Pokojnikovo truplo so prepeljali v Šenčur, kjer je bil v torek pogreb ob veliki udeležbi občinstva. Časten mu spomin!

* **Nabiranje zdravilnih zelišč.** Naš kmet si marsikje z nabiranjem in sušenjem gob lahko prav znatno olajša življenje v teh hudih časih. Isto velja za zdravilna zelišča. Med zdravilnimi zelišči imamo takšna, ki so strupena in škodljiva ljudem in živini. Če očistimo polja, travnike, gozde in pašnike tega plevela, izboljšamo s tem kakovost pridelkov, razen tega pa še zaslužimo z

nabranimi zelišči. Torej tudi škodljivi plevel se lahko vnovči in ker nabiranje ni hudo, lahko to mimogrede opravljajo otroci in stari ljudje. Za enkrat bo Kmetijska družba kupavala naslednja zdravilna zelišča: seme in korenine podleska, tako imenovane prašičke, ki jih nabiramo pred košnjo, in pa čebulice podleska, ki jih nabiramo jeseni ob cvetju podleskov ter jih narezane posušimo. Nadalje lahko spravimo v denar lipovo cvetje, tavžentrože, liste in korenine volčje češnje, encijanove korenine, ki pa morajo biti lepo rumene, pa tudi arniko in bezgov cvet, planinski mah in zobnik, kjer so dobri samo listi brez pecljev. Tudi češminov lub gre dobro v denar, prav tako pa češnjevi in višnjevi peclji ali repki. Za nabiranje zdravilnih zelišč je izdala Kmetijska družba tiskana navodila, ki jih objavlja v «Kmetovalcu» priloženi «Vnovčevalec». Navodila naj prečitajo tudi mestni ljudje, saj je tudi v okolici mest dosti naštetih rastlin, ki čakajo, da siromašnemu prebivalstvu pomagajo preživeti hude čase brezposelnosti.

* **Iščem priče,** ki so bile navzočne v bojih pri Solkanu pri Gorici pri 29. črnovojniškem bataljonu pod komandantom kapetanom g. Rusom in poročnikom g. Kuharjem, ki je v vojni padel. Tam sem bil zasut od granate, zdaj pa moram to dokazati. Dopise izvolite poslati proti odškodnini na naslov: Franc Jerše, Zalisec 6, p. Žužemberk.

* **Velika povodenj ob izteku Sotle.** Iz Dobove nam pišejo: Že nekaj dni sem so kmetovalci v skrbeh zmajevali z glavami, kaj bo, če dež ne prestane. Dokler se je Sava še kolikor toliko držala struge, je voda v Sotli še redno odtekala. Ko pa je Sava naposled zaprla Sotli odtok, so se ogromne množine vode razlile daleč naokrog, tako da se je videla pokrajina kakor veliko jezero z majhnimi otoki. Uničena je prva košnja in se bo pokošena in posušena trava kvečjemu lahko porabila za steljo. Z drugimi pridelki seveda ne bo nič bolje. Koliko truda je bilo zaman in koliko ga še bo, ko bo treba še enkrat orati in na novo sejati in saditi. Po ugotovitvi kmetijskega strokovnjaka je uničenih 80 odstotkov vseh pridelkov. Kdaj bomo tako srečni, da se uresniči projektirani načrt regulacije Sotle? Povodenj nam napravi škodo vsako leto enkrat, če ne dvakrat. Gosto naseljenemu kmečkemu prebivalstvu pri nas že tako primanjkuje zemlje, a k temu še povodnji stalno uničujejo pridelke.

* **Žaloigra na Mali planini.** V ponedeljek popoldne si je končala na Mali planini s strelom iz

revolverja življenje 20letna Zlatka Komidarjeva iz Ljubljane. Komidarjeva in njen zaročenec Alfred Pirh iz Maribora, ki je služil vojake v Novem Sadu in je kot dopustnik prekoračil dopust za več kakor mesec dni, sta se že prejšnji četrtek odpravila v Kamnik in potem odšla v planine z namenom, da izvršita samomor. Napisala sta več pisem na sorodnike. Medtem pa so orožniki izvedeli, da se skriva v planini vojaški begunec. Šli so na lov in oba zaljubljenca izsledili v majhni pastirski koči. Pirha so takoj uklenili. Zlatka je ob prizoru silno zakričala, segla v žep po revolver in se ustrelila v sence. Nesrečnico so takoj odpravili v ljubljansko bolnišnico, a je bila vsa pomoč zaman. Iz pisem, ki so jih orožniki zaplenili pri zaljubljencah, je razvidno, da sta oba namerala izvršiti samomor, a so orožniki Pirha prehiteli.

* **Vlak je povozil na progí v Mostah pri Ljubljani** 23letnega brivskega pomočnika Edvarda Trebežnika iz Florjanske ulice v Ljubljani.

* **Strela užgala zvonik.** Po toplem solnčnem dnevu je v petek proti 22. uri nastala nevihta. Med silnim nalivom je nekajkrat močno zagrmelo. Kmalu je zatrobil v noč gasilski rog in je odbrzel gasilski avto z motoriko in gasilci proti Studenicam. Strela je udarila v zvonik cerkvice sv. Lucije nad Studenicami in ga užgala. Ker so bili naši gasilci takoj na mestu, so ogenj omejili in tako preprečili večjo nesrečo. Tramovi, kjer visijo zvonovi, in ura so že goreli. Gasilci so črpali vodo iz 500 metrov oddaljene Dravinje. Motorika je izvrstno delovala in po štiriurnem gašenju je bila znamenita cerkva na gričku, za katero je farno pokopališče, rešena. Zvonik je bil krit s škrljlem, sicer pa brez strelododa.

* **Smrten padelec s kozolca.** V Cerovcu pri Semiču je predzadnji forek 5. t. m. zjutraj posestnik Jože Ogulin spravljal seno na kozolec. Pri delu mu je pomagala 23letna hči Marija, ki je po nesreči stopila na kraj, kjer je manjkalo nekaj desk. Uboga mladenka je padla štiri metre globoko in udarila z glavo ob spodaj stoječi voz s tako silo, da je obležala na mestu mrtva. Pokojna Marija je bila edina podpora očetu in materi pri obdelovanju velikega posestva. Njena smrt je v vsej okolici zbudila sočutje.

* **Grozna nevihta s točo,** ki je razsajala v noči od predzadnje srede na četrtek v Halozah in okrog, je napravila veliko škodo na polju in v vinogradih. Prizadeti sta najbolj občini Vareja in Lancova vas.

«Kakor vidim zdaj vas pred sabo. Videl sem jo v nebeški podobi, ki jo je ustvaril velik umetnik. In ko sem se spet zavedel, se je sklanjal nad mano neki obraz. In čigav obraz je bil to? Obraz moje visoke svetnice.»

«Čigav?»

«Vaš čudežno lepi obraz, ljuba gospa. In potem pravijo, da ni čudežev.»

Čudežno rešeni mladenič je opazoval Judito tako zamaknjeno strmeče, da se je obrnila stran. Kako je rekel? «Vaš čudežno lepi obraz.» Da je ona lepa? Tega ji še nihče ni nikoli rekel, na to še nikdar ni mislila. Sama je poznala le svojo dušo, ta pa je bila spačena, izkažena zaradi sovraštva, ki je bilo nekoč ljubezen. Nekoč je imela lepo dušo. Kdo ji je vrnil izgubljeno lepoto?

Stran je gledala, ko je vprašala Barbara:

«Kako pa morete vedeti, kakšna je bila vaša svetnica zaščitnica?»

«Saj sem vam vendar povedal. Ali še niste nikoli slišali o podobi svete Barbare, ki jo je slikar mojster Palma?»

Na svoj hladni način je odgovorila Judita:

«Še nikoli nisem slišala o umetnikih in njihovih delih.»

«Ali je to mogoče? Ta prekrasna slika je v mojem čudovitem rojstnem mestu, v cerkvi svete Marije Formose, ki jo štejejo med najlepše, kar jih je kdaj ustvarila umetnost. Ljudje hodijo kar v gručah k sliki mučenice, kakor bi že sama slika

mogla delati čudeže. In številnih umetnikov, ki jo občudujejo, sploh ne omenjam... Povedal bi vam rad, čeprav morda ne bi radi slišali...»

«Kaj pa?»

«Da je vaša podobnost s sveto Barbaro Palme Vecchia vsekako najlepši čudež, ki jih je kdaj storila svetnica. Molil vas bom in vas častil. Ali mi dovolite, ljuba svetnica?»

Nejevoljno je vstala Judita s svojega stola zraven ležišča nevarno ranjenega mladeniča in šla z užaljenim molkom iz svetle sobe, kjer je počival njen gost. Barbaro je tiho zastokal od bolečin. Iztegnil je za njo svojo desnico, ker je pozabil, da je bila zdrobljena, hroma...

Toda ker je bil še tako mlad, ga Judita ni mogla pustiti v oskrbi svojih dekel. Sama se je morala brigati zanj, saj je bila gospodarica. Če je pomislila na svojo mladost, se ji je zazdelo, kakor ne bi bila nikoli mlada. Mlada je bila samo v svojih otroških letih. Ko je vsako jutro zgodaj pridiral mladi gospod Rok na svojem plavcu, ko sta dve mrežni ljubega dečka divjali okoli njegove zverinjaka in jo pozdravljali z veselim lajanjem. Mlada je bila le takrat, ko ji je nataknil ozki, lesketajoči se obroček na prst...

Da je bilo smrti rešenemu Barbaro ime, da je bil ta Barbaro iz Benetk podoben mlademu gospodu Roku Ennskemu, ona pa sliki svetnice zaščitnice tega Barbara in onega Roka — vse to je bilo res podobno čudežu. Sreča je bila le, da be-

neški Rok ni imel črnih, ampak rjavkasto svetle, bolj zlatordečkaste kodre in da je sam o sebi rekel, da je hud pagan.

Čeprav sama ni bila dobra kristjanka v katoliškem zmislu, si vendar ni mogla pod «paganom» zamišljati nič jasnega, kakor tudi ne pod umetnikom in «sveto lepoto» umetnosti. Tako svečano ime je dal tujec tej stvari. Po svoje je premišljala o teh rečeh, ki so se ji zdele skrivnostne, in jih skušala razumeti.

Zakaj se je prav za prav čutila užaljeno zaradi mladeničevih občudujočih pogledov in navdušenih besed? Saj po svojem značaju sploh ne bi mogla biti užaljena. Če jo je sploh mogel zadel kakšen človek, je zadel takoj njeno srce. To pa je doslej storil le en sam in nihče drugi ne bo več tega zmoget. Srčna kri, ki jo je morala preliti zaradi tega edinega, jo je napravila neobčutljivo za vsako bolečino, ki bi ji jo hotel kdo prizadeti, za vse večne čase... Kako žalostno jo je gledal, ko je iznenada vstala in brez besede šla. Slišala je njegov tihi klic bolečine — in vendar je šla. Jezna na svojo neotesanost je šla popoldne na svoj vrtiček — bil je ponos njene lastnine — in natrgala šop ognjenordečih kmečkih nageljnov in višnjevih met in prinesla cvetja v znak kesanja človeku, ki ga je tako trdosrčno zavrnila.

Toda Barbaro je ni spoznal. Bledlo se mu je in huda vročica se ga je lotila.

(Dalje prihodnjič.)

* **Nočni požar v Paški vasi.** Nedavno ponoči je začelo goreti Ježovnikovo, po domače Činkovo, gospodarsko poslopje. Požrtvovalni gasilci iz Paške vasi so bili naenkrat na kraju požara s svojo motorno brizgalno. Zažarjeno nebo je poklicalo tudi gasilce iz Šmartna ob Paki in iz Letuša. Kljub silnemu naporu in prizadevanju gasilcev se je užgalo Drogenikovo, po domače Golobovo, gospodarsko poslopje. Iz obeh poslopij so rešili vso živino. Ako ne bi bili Savinja in motorna brizgalna tako blizu, bi bilo pogorelo mnogo hiš. Vzrok požara ni znan. Domnevajo, da je najbrž delo zločinske roke.

* **Učenka je utonila v vodnjaku.** Pred dnevi ob 11. so šli šolarji iz šole pri Sv. Rupertu nad Laškimi proti domu. 12letna učenka Rezika Bukovškova, po domače Brglezova, je šla v spremstvu dveh tovarišic proti župnijskemu vodnjaku; tam je hotela počakati tretjo tovarišico, ki je v Oblakovi trgovini nekaj nakupovala. V otroški neprevidnosti je hotela sestiti na obod vodnjaka. Pri tem je zaprla poluvrata in sedla nanja. Vrata so se udala in deklica je padla v osem metrov globoko vodo. Preden so ji mogli pomagati, je bila že mrtva.

* **Griža razsaja.** V trboveljsko občinsko bolnišnico za nalezljive bolezni so prepeljali pet za grižo obolelih oseb. Precej let je že bil mir pred to boleznijo, zdaj pa se je spet pojavila. Bolezen pospešujejo slabe prehranjevalne razmere.

* **Strela vižga.** Med silno nevihto, ki je divjala nad Framom, je udarila strela v hišo posestnika Jožefa Moma v Framu. S slamo krita streha je bila takoj v plamenih. Framskim gasilcem se je posrečilo ogenj omejiti in pogasiti, tako da je uničena samo streha z rečmi, ki so jih Momovi hranili na podstrešju.

* **Nočni požar pri Cerknici.** Nedavno ponoči je v Dolenji vasi pri Cerknici začela goreti Mišatova hiša. Poslopje je zgorelo do zidu. Kako je nastal požar, še ni dognano. Domači sin Jože, ki je spal v podstrešju, si je komaj rešil življenje. Ogenj se je razširil tudi na skedenj in hlev sosedu Japca. Obenem z zgradbama so zgoreli tudi dva voza in slamoreznica.

* **Nesrečna smrt pod hlodi.** Na Jurčevem veleposestvu v Vurmatu nad Selnico ob Dravi se je smrtno ponesrečil 28letni drvar Anton Sotošek. Zaposlen je bil s tovarišem Henrikom Rihterjem pri spravljaju hlodov po riži v Semeniški grapi. Sotošek je prožil hlode z visokega kupa v rižo, Rihter pa jih je dalje spodaj v dolini uravnaval v riži ter spravljaj v tek. Dajala sta si medsebojna znamenja, kadar je poslal Sotošek hlod v dolino. Naenkrat pa je prigrmel mimo Rihterja cel sklad hlodov brez svarilnega znamenja, da se mu je v zadnjem trenutku komaj umaknil. V zli slutnji se je napotil više ter naletel na strašen prizor. V grapi je ležalo Sotoškovo truplo čisto zmečkano od hlodov. Težka debela so se sprožila iz kupa ter pokopala Sotoška pod seboj.

* **Strela je oplazila mašnika pri oltarju.** Te dni je divjala v okolici Beljaka močna nevihta. V Strmcu je padala tudi toča, ki je uničila večji del letine na polju. Prav med nevihto je bila v cerkvi služba božja. Nenadno se je močno zasvetilo, trenutek pozneje pa je omahnil mašnik pri oltarju in se zvrnil po tleh. Med verniki v cerkvenem hramu je nastalo razburjenje. Strela je mašnika k sreči le omamila.

* **Kakor kokošja jajca debela toča.** Iz Darde v Baranji nam poročajo: Dne 5. t. m. popoldne okrog 15. ure je padala v okolici Darde v Baranji toča, debela kakor jajca. Štiri toče so tehtale 15 dkg. Toča je napravila ogromno škodo.

* **Požar je nenadno uničil posestniku Matuzanu pri Sv. Roku pri Cerknici vse lesene dele hiše s skednjem in hlevom vred.** Zgorela sta tudi slamoreznica in precej sena. Škoda je le delno krita z zavarovalnino. Kako je nastal požar, ni znano. Domnevajo, da je iskra iz dimnika zanečila slamatno streho.

* **Smrten padee s češnje.** Nedavno je obirala 40letna Kata Korošičeva na Pečovju pri Teharju češnje. Na drevesu je izgubila ravnotežje in padla

več metrov globoko. Pri padcu si je zlomila hrbtenico in si tudi močno pretresla možgane. Prepeljali so jo v celjsko bolnišnico, kjer je umrla.

* **Kolesarska mojstra.** Na zatožni klopi mariborskega sodišča sta se znašla 22letni Franc Heric z Grabonoškega vrha in 29letni zidarski pomočnik Alojzij Slokan iz Žerovincev. Oba sta mojstra z kolesa, oba že nekajkrat kaznovana. Heric je sedel že leto dni na robiji, Slokan pa je šele nedavno prišel iz zapore. Ukradla sta 16 koles, dve puški, poleg tega pa imata na vesti tatvine mesa, kokoši, zlatnine, obleke, posteljnine, perila, hranilnih knjižic in gotovine. Skupno število pregrah, ki jima jih prisojajo obtožnica, je 26. Heric je dobil šest let, Slokan pa osem let robije.

* **Ponarejalci stotakov.** Na sejmu v Mokronogu je prodal posestnik Felicijan iz Gaberja pri Boštaju par volov za 4000 Din in pozneje ugotovil med stotaki 13 ponarejenih. Na pomoč poklicano orožništvo je neznanega kupca izsledilo. Bil je to 34letni posestnik Franc Lenarčič iz Kremenca pri Begunjah. Pri njem izvršena preiskava je odkrila razne priprave za ponarejanje. Njega in njegova brata Janeza in Jožefa so aretirali.

* **Londonska policija zasleduje pustolovca Ljubljana.** Časopisi poročajo, da išče londonska policija po vsem svetu nekega Ivana Podržaja, starega 35 let, po rodu iz Ljubljane. Svoječasno je bil v Jugoslaviji orožniški oficir in ko se je poročil, je pustil državno službo in postal uradnik Francosko-srbske banke v Beogradu. Pozneje sta z ženo otvorila okrepčevalnico in kmalu prihranila 400.000 Din. Nekoč pa je mož ta denar v banki dvignil, prodal na tihem pohištvo in izginil. Žena je ostala brez sredstev. Mož se je klatil po svetu in se v Kodanju na Danskem ponovno poročil z neko bogato dansko državljanko. Kakor poročajo, se je potem Podržaj naenkrat pojavil v Londonu in izvršil tam neka sleparstva. Pridal si je naslov inženjerja. Nastopal pa je tudi kot upokojen kapetan Ivan Podržav, ako je pravilna domneva, da je to ena in ista oseba. Ta Podržav je ubil in morda kje skrili gēno. Agneso Tufversonovo, s katero se je menda poročil. Tufversonova je morda istovetna z neko Margerito Feranovo, o kateri vemo, da se je poročila z Ivanom Podržajem. V Londonu je Ivan Podržaj nastopal kot izumitelj neke patentne ključavnice, si izposodil 600.000 dinarjev, da jih vložil v neko dobičkonosno podjetje, a je z denarjem izginil. Potem se je naenkrat pojavil kot kapetan Podržav (ako je to res ista oseba) in se odpeljal v Ameriko. Na parniku se je seznanil s Tufversonovo, s katero je začel razmerje in ji tudi govoril o patentni ključavnici. Decembra lani je Američanka Tufversonova telefonirala svoji sestri v Detroit, da odpotuje s kapetanom Podržavom v Evropo. Pozneje je Tufversonova še brzojavila iz Indije, nato pa je izginila za njo vsaka sled. Preiskava je še odkrila, da se je Ivan Podržav poročil lani v nekem londonskem predmestju z Margerito Feranovo. Preiskava se nadaljuje.

* **Izsledena detomorilka.** Orožniki na Ptujski gori so dognali, da je 21letna G. M. iz Bolečke vasi nedavno porodila dete, o katerem pa potem ni bilo več sledu. Pri preiskavi so orožniki mladenko trdo prijeli. Nesrečnica je naposled priznala, da je ob koncu aprila rodila dete, ki je prišlo živo na svet. Izjavila je, da je rodila brez vsake pomoči in da je pri porodu padla v nezavest. Ko se je prebudila, da je našla svoje dete mrtvo. Iz strahu pred sramoto je potem trupelce zakopala na vrtu, kjer ga je komisija tudi res našla. Orožniki so odredili prenos trupelca v mrtvašnico na Ptujski gori in o tem obvestili ptujsko sodišče. Na kraj se je napotila sodna komisija, ki je ugotovila, da je otrok prišel živ na svet. Na vratu pa so se detetu poznali znaki davljenja. G. je bila aretirana in bo preiskava dognala, ali je G. odgovorna za svoje dejanje ali ne.

* **Dva junaka z enim nožem.** Nedavno sta se v Črni dolini pri Kamniku stepla dva delavca. Bila sta to 29letni Jože in 19letni Anton Sušnik, oba doma okrog Stahovice. Bila sta v družbi fan-

tov v neki gostilni v Črni; ko pa se je družba vračala okrog 22. ure proti domu, sta se stepla. Eden je imel pri sebi žepni nož, s katerim je obdelal nasprotnika. Ko je ta prestregel že nekaj udarcev z nožem in mu je kri tekla na več krajih iz ran, je iztrgal nasprotniku nož iz rok in mu vrnil milo za drago. Vsak ima tri ali štiri globoke rane. Močno okrvavljena so fantje naložili na voz in ju pripeljali k zdravniku dr. Puclju v Kamniku. Ta jima je za silo obvezal rane, nato pa so ju skupaj prepeljali v ljubljansko bolnišnico.

* **Peklenski stroj v vlaku.** Dne 5. t. m. ob 12:24 se je na železniški postaji v Zagrebu razpočil peklenjski stroj v stranišču kurznega voza Pariz—Strasbourg—Monakovo—Jesenice—Beograd, ki je bil v sestavi brzega vlaka Pariz—Beograd. Peklenjski stroj je poškodoval prednji del voza in razbil vse šipe na oknih. Človeških žrtev ni bilo. Uprava policije v Zagrebu je takoj uvedla preiskavo. Po ugotovitvah strokovne komisije, ki je preiskala dele ure, ki je bila nameščena v stroju, je bila ura navita 12 ur pred razpočenjem, tako da je sklepati, da je bil peklenjski stroj postavljen v voz pred prihodom vlaka v Jugoslavijo.

* **Drag tobak.** Krošnjarstvo s tihotapljenim hercegovskim tobakom se je zaneslo tudi v Maribor. Seveda so finančni stražniki tihotapcem kakor kupcem ostro za petami in je nakup vsake količine tobaka združen z velikimi nevarnostmi. Kako drag je lahko takle tobak, dokazuje denarna kazen, ki jo je izrekla nedavno ljubljanska finančna direkcija. Za 900 gramov tihotapljenega tobaka bo moral plačati neki gospod 630 Din monopolne takse, 1890 Din denarne globe in 200 Din običajne kazenske takse, skupaj 2780 Din, ali pa ga čaka primeren zapor.

* **Na dosmrtno ječo.** Aprila se je vršila pred velikim senatom mariborskega okrožnega sodišča razprava proti morilec viničarja Antona Balaziča, ki so ga lani roparski napadalc v Brebrovniku ubili. Sodišče je obsodilo 26letnega viničarja Jožefa Bohinca na 20 let robije, 22letnega njegovega brata Antona pa na 15 let, medtem ko je tretjo obdolženko, Ljudmilo Plohlovo, oprostilo. Obsojenca sta se pritožila na stol sedmorice, ki je zdaj zvišalo kazen Jožefu Bohincu na dosmrtno robijo, ostalo sodbo pa je v celoti potrdilo.

* **Grozno razbojništvo v banatski vasi.** Majhna banatska vas Bašaid je silno razburjena, ker je postala torišče strašnega zločina. V hišo bogatega posestnika 76letnega Miljutina Grujića, ki je imel tudi nekakšno vaško banko, so vdrli razbojnik ter s sekirami napadli in hudo ranili gospodarja in njegovo 73letno ženo Ljubo. Potem so iz velike železne blagajne odnesli blizu milijon dinarjev v gotovini in brez sledu zapustili posestvo. Zjutraj, ko je bil zločin odkrit, sta bila hudo ranjena stara zakonca še živa. Ali žena je v nekaj urah podlegla poškodbam, starega Grujića pa so prepeljali v bolnišnico. Uvedli so takoj preiskavo.

* **Obilen plen obmejnih stražnikov.** Kljub vsem žrtvam v zadnjem času tihotapstvo na naši državni meji proti Italiji vendarle še prav bujno cvete. Te dni so gnali v odseku pri Sovodnju tihotapci več glav živine proti meji, da jih spravijo v Italijo. Imeli pa so smolo, kajti bili so zasačeni. Trije veliki voli in junica so padli v roke oblastvom. Vse štiri živali so bile prodane in izkupiček sorazmerno razdeljen med občino Staro Oselico in obmejne stražnike. Kupci živine so bili trije domačini, ki so potem darovali vsak po 100 dinarjev za Sokola v Sovodnju.

* **Nepoboljšljiva tatica.** Pred malim kazenskim senatom mariborskega okrožnega sodišča se je zagovarjala 40letna služkinja Ana Belčičeva. Iz obtožnice je bilo razvidno, da je nepoboljšljiva tatica. Kradla je vse, kar ji je prišlo pod roke. Več vlovov in tatvin je izvršila v Ptuj in okolici. Obsojena je bila na tri in pol leta ječe in na izgubo častnih pravic za dobo petih let.

* **Uboj v silobranu.** Pred dnevi se je sestala v Bračičevi gostilni v Rogoznici večja družba mož, ki so bili razdeljeni v dve skupini. Pri eni je bil

kočar Jožef Brmež iz Zabjeka, pri drugi pa Anton Horvat iz Podvincev. Med obema skupinama je prišlo zaradi nekkih osebnosti do prepira, ki pa se je naposled mirno poravnal. Kmalu zatem je zapustila gostilno skupina z Brmežem, nato pa še Horvatovi tovariši. Može so se na cesti spet sešli, vendar je vsa družina pustila Brmeža in Horvata sama na cesti. Med obema je nastal na cesti ponoven spor, ki mu je sledil pretep. Brmež je stekel domov po kramp in nekajkrat udaril Horvata po hrbtu. Ta pa je v silobranu iztrgal Brmežu kramp iz rok ter ga udaril s ročajem dvakrat po glavi. Brmež je dobil hude poškodbe in je bil prepeljan v ptujsko bolnišnico, kjer so ugotovili smrtnonevarno poškodbo, za katero je v teku enega tedna umrl. Sodno raztelesenje je ugotovilo, da je imel Brmež dve rani na lobanji, zaradi katerih je nastopila infekcija. Horvat dejanje priznava.

* **Pet strahovalcev Slovenskih goric** je sedelo te dni na zatožni klopi mariborskega sodišča. Bili so to Janez Kuhar, 23letni kolarski pomočnik iz Kicarja, Anton Bubnjar, 23letni delavec iz Velovlaka, ki sta bila v preiskovalnem zaporu, in Marija Duhova, 52letna posestnica iz Kicarja, Neža Bubnjarjeva, 22letna hči Marije Duhove in žena Antona Bubnjarja, in posestnica Marija Simoničeva, 50letna vdova. V obsežni obtožnici našeta državni tožilec nič manj kakor 33 tatvin, ki so jih obdolženci izvršili v dveh letih. Prejeli so od sodišča naslednje plačilo: Janez Kuhar tri leta strogega zapora in pet let izgube častnih pravic, Anton Bubnjar dve leti strogega zapora in pet let izgube častnih pravic, Marija Duhova šest mesecev strogega zapora, Neža Bubnjarjeva tri mesece in 20 dni zapora pogojno za dve leti in Marija Simoničeva šest mesecev strogega zapora.

* **Junak noža pred sodniki.** Letos marca se je v Pragerskem pripetil krvav dogodek. Marko Verlak je posestnik in zidar v Pragerskem, pa mu ni bila nič kaj pri srcu zakonska zvestoba. Ker usodnega dne ni bilo žene doma, je Verlak proti večeru povabil v svojo sobo Rožo Vindiševo. V isti hiši pa je stanoval Franc Mikložič, ki je videl, da je prišla k Verlaku tuja ženska. Takoj je to povedal svojim trem tovarišem in vsi so se rado vedno prithotapili pod okno. Bili pa so menda preveč glasni, poleg tega pa so iz objestnosti metali v sobo kamenčke. Verlak se je raztogotil, skočil skozi okno ter z vso silo zabodel Mikložiča v trebuh. Poškodovani France se je smrtnonevarno ranjen zgrudil. Le takojšnji posrečeni operaciji, se mora Verlak zahvaliti, da ni postal ubijalec. Pred malim kazenskim senatom mariborskega okrožnega sodišča je dobil Verlak eno leto in štiri mesece robije z izgubo častnih državljskih pravic za dve leti.

* **20 let za umor mačehe.** Pred velikim senatom mariborskega okrožnega sodišča se je končalo zadnje dejanje krvave žalostne, ki se je zgodila v Šarmanovi viničariji v Dobrenju. Na zatožni klopi je sedel Franc Heričko, 23letni viničarski sin in pastorek umorjene 60letne viničarke Terezije Heričkove. Po obtožnici se je dogodek razvijal takole: Heričkovi, ki so živeli v Šarmanovi viničariji v Dobrenju, so v času, ko so se vršila dela v vinogradih, prihajali že pred šesto uro k Šarmanovim na zajtrk. Dne 16. aprila zjutraj pa ni bilo nikogar od Heričkovih k zajtrku, kar je gospodinjo začudilo, zlasti ker je videla obdolženega Franca samega pri delu v vinogradu. Kmalu nato je prišel še njegov oče proti Šarmanovi hiši ter mirno rekel Šarmanu: «Moja baba je hin.» Pristavil je še, da leži nedaleč od hiše, nato pa je šel k sinu ter ga vprašal: «Kje si včeraj pustil babo.» Obdolženec je na to vprašanje molčal. Ljudje so šli gledat ter res našli staro Terezijo Heričkovo v sadovnjaku z razbito glavo mrtvo. S kolom, ki je ležal nekoliko vstran, ji je morilec razbil glavo ter ji obraz popolnoma zmlatil. Kakor pa je ugotovilo sodno raztelesenje, ji je zlomil več reber na ta način, da je nanjo pokleknil ali jo brcal s čevlji ter ji prelomil levo nadlahtnico. Na vratu so se poznali tudi jasni znaki davljenja. Dejanja so takojsosej osumili njenega

pastorka. Orožniki, ki so bili o dogodku obveščeni, so ga aretirali. Ze orožnikom je dejanje priznal, pa šele takrat, ko so našli skrito krvavo obleko. Kakor zločinec navaja, sta se v nedeljo 15. aprila napotila z mačeho v Selnico, da bi poiskala tam drugo viničarijo. Ko sta se vračala domov, sta se ustavila v nekaterih gostilnah ter popila nekaj vina. Malo pred domom sta se ločila: mačeha je šla domov, pastorek pa k sosednjemu viničarju, kjer je dal za pet litrov vina. Ko se je vračal proti domači hiši, ga je po njegovem zatrjevanju počakala mačeha sredi poti ter ga začela zmerjati, češ, da je zapravljaval denar. V jezi je izdril kol od mladega drevesca ter udaril starko po glavi. Obtožnica ne izključuje, da se je dejanje razvijalo nekoliko drugače ter da je najbrže obdolženec našel mačeho spečo ali počivajočo na poti blizu doma. Staro sovraštvo, ki ga je do nje gojil, je planilo z vso silo iz njega, da jo je na zverinski način usmrtil. Orožniki so po pričah ugotovili, da je obdolženec svojo mačeho res sovražil ter ji celo večkrat pretil s smrtjo. Pred sodiščem se je zagovarjal obdolženec z vinjenostjo. Obsojen je bil na 20 let robije in trajno izgubo častnih pravic.

* **Kaznovanje tihotapev zlatnikov.** Pred tedni so v Beogradu razkrili veliko tihotapstvo zlata v restavracijskem vagonu mednarodnega vlaka. To tihotapstvo je organiziral in nekaj let dobičkonosno vodil lastnik beogradske menjalnice Alfred Nehama. Njegov pomočnik je bil šef restavracijskega vagona, ki pa je sebi spet našel policiji najmanj sumljivega pomočnika v osebi mladega kuharskega vajenca. Nehama je imel v Budimpešti svojega stalnega odjemalca. V Budimpešto so tihotapci spravili vsega skupaj za okrog 100 kg raznih zlatnikov in Nehama je po isti poti dobival denar v bankovcih tujih valut. Ker so pri nas za taka tihotapstva uvedene samo denarne kazni, ki jih naložijo finančna oblastva, so bili vsi krivci velike tihotapske zadeve takoj po njenem razčiščenju izpuščeni iz zapora. Zdaj pa je najvišje finančno oblastvo zaključilo zadevo s tem, da je Alfreda Nehama kaznovalo z globo 600.000 Din ter mu za vedno odvzelo koncesijo. Kaznovan bo z globo tudi njegov pomočnik, nameščene mednarodne vagnonske restavracije, ki pa bo, kakor vse kaže, bolj slabo odrezal. Bivši menjalec, ki se je že toliko let uspešno bavil s tihotapstvom, bo globo seveda plačal, uslužbenec mednarodnega vlaka pa bo moral sedeti v ječi, ker ni toliko zaslužil, da bi lahko plačal globo kakor njegov tihotapski šef. Vsaka kazen pa bo seveda najobčutnejše zadela kuharskega vajenca.

* **Arzenik je prodajal.** Te dni je orožniška patrulja v Dobrnjeh prišla radi suma vloma nekega Jakoba Paviča. Pred dnevi je bilo vlomljeno pri posestniku Ferdinandu Janežu v Revah pri Dobrnjeh in je bilo pokradeno mnogo obleke. Storilec je na kraju vloma pustil leskovo palico, ki ga je kasneje tudi izdala. Ljudje v okolici so pričeli po vlovu pripovedovati, da se je potikal po dobrnjski dolini že več dni neznan moški, ki je prodajal od hiše do hiše arzenik in razna druga zdravila in ki je nosil v rokah leskovo palico, da se je branil psov. Orožništvo je začelo takoj zasledovati neznanca in ga kmalu tudi izsledilo. Pri preiskavi je Pavič odločno zanimal, da bi bil vlomil, priče so pa izpovedale, da je mož res prodajalec zdravil, ki je hodil po vaseh z leskovko. Pri zaslišanju se je ugotovilo, da je Pavič že dolgo iskani prodajalec zdravil in strupov, katerega ime pa je bilo doslej neznano. Paviča so iskala varnostna oblastva vseh sosednjih srezov. Tako je izdalo za njim tiralico novomeško sresko načelstvo, dalje so ga iskali po Kočevju, Litiji in drugod na prijavo ljudi, katerim je prodajal perilno sodo za arzenik ali kako drugo zdravilo, odnosno strup. Pri zaslišanju je priznal, da je prodajal perilno sodo že nad leto dni kot brezposelni in da je dobival zanjo le toliko, kolikor je bila res vredna, da se je torej pošteno preživljal. Edino, kar je zakrivil, da je to, da je pomotno prodajal sodo za arzenik in druga zdravila. Čudnega prodajalca zdravil in strupov so orožniki izročili sodišču.

* **Sin je napadel očeta s sekiro.** Bilo je 26. oktobra lani, ko se je posestnikov sin Alojzij Martinčič od Sv. Križa že zgodaj zjutraj napil žganja. Fant, ki šteje 25 pomladi, je pa v pijanosti precej nasilen človek. Sicer je pijanost malo prespal, toda proti večeru, ko se je zbudil iz vinske omotice, je pričel nad domačimi znašati svoje muhe. Vsi so ga mirili, zlasti njegov oče Jože, ki mu je dejal, naj bo vendar pameten in naj nikar ne povzročča nemira. Za dobro očetovo besedo pa se nasilnik ni zmenil, temveč se je pogal proti njemu celo z nožem. Starejši njegov brat Janez je takoj prihitel očetu na pomoč in brata napadalca pričel obdelovati s palico tako učinkovito, da je zbežal iz hiše. Ko so se domači od strahu nekoliko pomirili in bili že uverjeni, da je prepira konec, se je Alojzij polastil sekire in stekel proti kozolcu, kamor je šel po opravih oče. Zahrbten sinov udarec s sekiro je starčka pobil na tla. S smrtnonevarno rano so očeta pripeljali v kandijsko bolnišnico, kjer so mu komaj rešili življenje. Pri razpravi pred novomeškim okrožnim sodiščem je obtoženec Alojzij Martinčič v celoti priznal krvavo dejanje. Izgovarjal se je le s tem, da sta ga oče in brat vedno pretepala. Če pa je prišel domov malo vinjen, da so se nanj spravile celo ženske. Kako je prišlo do samega žalostnega dejanja, pa se, kakor je izjavil, ne spominja, ker je bil vinjen. Sodni zdravnik, ki je obtoženca preiskal posebno glede na njegovo duševno stanje, je podal mnenje, da se sicer kažejo na obtožencu neke vrste psiho-patični pojavi, da pa obdolženec nima znatnejših defektov. Ob času storjenega dejanja pa tudi ni bil tako pijan, da bi postal nevrtačljiv. Sodišče je obsodilo Alojzija Martinčiča na šest mesecev zapora.

PROGRAM RADIA LJUBLJANE

od 17. do 24. junija.

Nedelja, 17. junija: 8.15: poročila; 8.30: gimnastika (Pustišek Ivko); 9.00: versko predavanje (dr. Opeka); 9.15: prenos iz frančiškanske cerkve; 9.45: plošče; 10.00: prehrana: Mleko, čaj, alkohol (dr. Korbar Avgust); 10.30: slovenske zdravice (Janko) s spremljevanjem harmonike (Cvirn); 11.15: slovanska glasba (radijski orkester); 12.00: čas, reproduciran koncert godb na pihala, vmes instrumentalne solistične točke; 16.00: Izrabljajne čebelne paše (profesor Verbič Josip); 16.30: pevski oktet Šterbenc, vmes Dolinškov šramelkvartet; 20.00: koncert pevskega zbora «Cankarja»; 20.45: radijski orkester; 22.00: čas, poročila; 22.15: francoska glasba na ploščah.

Ponedeljek, 18. junija: 12.15: Malo za res in malo za ples (pestra revija gramofonskih plošč); 12.45: poročila; 13.00: čas, kmečka kapela igra na ploščah; 18.00: O likanju (Frelihova); 18.30: Cestni red za vsakega (Gojko Pipenbacher); 19.00: radijski orkester; 19.30: zdravniška ura (dr. Bogomir Magajna); 20.00: slovenski vokalni kvintet (plošče); 20.30: prenos opere iz Beograda, v odmoru čas in poročila.

Torek, 19. junija: 11.00: šolska ura: O zaščiti Ljubljane proti zračnim napadom (dr. Ahčin Marjan); 12.15: Tuji kraji, tuje pesmi (pesmi in ples raznih narodov na ploščah); 12.45: poročila; 13.00: čas, jugoslovenska narodna glasba na ploščah; 18.00: otroški kotiček (Mirko Kunčič); 18.30: slavni pevci v reproducirani glasbi; 19.00: sokolsko predavanje; 19.30: Pri Ohridskem jezeru (Vladimir Regally); 20.00: pevski koncert «Lire» iz Kamnika; 20.45: radijski orkester; 22.10: čas, poročila; 22.30: angleške plošče.

Sreda, 20. junija: 12.15: reproduciran orkestralni koncert; 12.45: poročila; 13.00: čas, razni zbori na ploščah; 18.00: komorna glasba (radijski kvintet); 18.30: O verstvih (Fr. Terseglav); 19.00: radijski orkester; 19.30: literarna ura: Revijalni knjižni pregled (Anton Podbevšek); 20.00: vokalni koncert Roberta Primožiča s spremljevanjem radijskega orkestra; 20.45: Jadviga Požene-lova izvaja Franckove klavirske variacije s spremljevanjem radijskega orkestra; 21.15: slovenski

vokalni kvintet; 22.00: čas, poročila, odlomki iz zvočnih filmov (plošče).

Četrtek, 21. junija: 12.15: operne fantazije na ploščah; 12.45: poročila; 13.00: čas, reproducirane pesmi iz solnčne Španije; 18.00: O človeku (doktor Božo Škerlj); 18.30: srbohrvaščina (dr. Mirko Rupel); 19.00: plošče po željah; 19.30: pogovor s poslušalci (profesor Prezelj); 20.00: koncert pevskega zbora «Ljubljane» s spremljevanjem radijskega orkestra; 20.45: radijski orkester; 22.00: čas, poročila; 22.15: koračnice in valčki na ploščah.

Petek, 22. junija: 11.00: šolska ura: Ognjenik Vezuv (dr. Oskar Reya); 12.15: češka lahka orkestralna glasba (plošče); 12.45: poročila; 13.00: čas, reproduciran vokalni koncert Richarda Tauberja; 18.00: radijski orkester; 18.30: Izleti za nedeljo: Po loškem gospodstvu (Ante Gaber); 19.00: francoščina (profesor Prezelj); 19.30: svetovna razstava v Chicagu (dr. Pavel Brežnik); 20.00: prenos iz Zagreba; 22.00: čas, poročila, lahka glasba.

Sobota, 23. junija: 12.15: venčki šlagerjev na ploščah; 12.45: poročila; 13.00: čas, reproduciran koncert na orglah; 18.00: O kam bova vandrata (popotne pesmi v reproducirani glasbi); 18.30: zabavno predavanje: Med potujočimi igralci (Delak Ferdo); 19.00: primorska ura: tržaške narodne pesmi poje zbor «Tabora»; 19.30: zunanji politični pregled (dr. Jug); 20.00: klavirska harmonika (Breznik); 20.30: slovenske narodne z orkestrom (Zupanova, Jug in Dermota); 21.15: eroica na ploščah; 22.00: čas, poročila, lahka glasba.

IZ POPOTNIKOVE TORBE

LEP ZBOR JNS V LOKI PRI ŽUSMU.

L o k a pri Žusmu, junija.

Dne 3. t. m. popoldne se je vršilo v prostorih banovinskega svetnika g. Florjana Gajška veliko javno zborovanje JNS. Obenem je bil ustanovni občni zbor občinske organizacije JNS za Žusm. Poročala sta tudi narodni poslanec g. Vekoslav Spindler in banovinski svetnik g. Florjan Gajšek. Zborovanja se je udeležilo okrog 200 ljudi obojega spola iz bivših občin Žusma, Sv. Stefana in Tinskega, ki so vsi z veliko pozornostjo sledili poročilom gosp. narodnega poslanca, ki je podal sliko današnjega gospodarskega in političnega položaja. Banovinski svetnik g. Gajšek je pa poročal o javnih delih iz banovinskega bednostnega sklada. Po teh poročilih je bil občni zbor občinske organizacije ter je bil izvoljen odbor iz najodličnejših predstavnikov naroda iz bivših občin Žusma, Sv. Stefana in Tinskega. Nova občinska organizacija šteje že ob svojem rojstvu okrog 300 članov. Predsednik je ob koncu zborovanja izrekel zahvalo zborovalcem in narodnemu poslancu za njegovo poročilo.

NENADNA SMRT VRLEGA NAPREDJAKA.

O s e l i c a, junija.

Pretekli petek dopoldne smo pokopali v Stari Oselici g. Janka Jezerška, posestnika in dolgoletnega predsednika občine Oselice. Rajniki je štel šele 50 let.

Hude domače gospodarske razmere, ki tarejo toliko gospodarjev, so strle tudi njega, da si je prejšnjo sredo popoldne v druževni strlosti in trenutni zmedenosti sam s strelom pretrgal nit življenja.

S pokojnikom je izgubila Oselica za občane in napredek občine skrbnega občinskega predsednika, ki je vsakomur rad pomagal, če je le mogel.

Bil je odločen borec za napredno in sokolsko misel in podpiratelj in ustanovitelj naprednih društev, tako Sokola na Savodnjem, strelske družine za Oselico, gasilnega društva na Trbiji in organizacije JNS za Oselico, kateri je bil predsednik.

Kljub majhni šolski izobrazbi je bil mož prav izobražen in je spretno vodil občinske posle. Kot

zaveden mož je širil v svojem kraju, kar se je le dalo, napredne časopise, zlasti «Domovino», kateri je bil tudi dopisnik, in knjige Vodnikove družbe. Razume se, da je bil pri volitvah vedno v prvih vrstah in ne brez uspeha. Z njim izgube naprednjaki v naši občini veliko oporo in se bo ta izguba še dolgo občutila.

Tako smo izgubili v nekaj letih dva najboljša moža v naši občini na tako žalosten način. Pred leti nas je zapustil Franc Telban in zdaj še Jankc Jezeršek, ki zapušča večjo, po večini še neprekrbljeno družino.

Kako je bil pokojnik priljubljen, je pokazal v petek njegov pogreb, katerega se je udeležila ogromna množica občanov, znancev in prijateljev, med njimi zastopniki Sokola, strelske družine, gasilnih društev iz Gorenje vasi in Trbije in organizacije JNS za Oselico, šolska mladina z učiteljstvom, občinski odbor z njegovim naslednikom g. Lovrom Telbanom, orožništvo in finančna kontrola.

Pred hišo se je pred odhodom poslovil od pokojnika učitelj g. Štefe iz Savodnjega in očrtal pokojnika kremeniti značaj in neumorno delo. Na grobu mu je zapela šolska mladina v zadnje slovo «Vigred se povrne». Bodi Janku Jezeršku ohranjen časten spomin!

IZ PEŠKEGA KOTA.

P e č e, junija.

Od nas doslej ni bilo dosti slišati v časopisih. Posebnih novic seveda ne moremo poročati; tako slabi pa tudi nismo, da bi ne mogli ničesar povedati. Tako imamo nov pevski zbor pod vodstvom g. šolskega upravitelja, snujemo gasilno društvo in Jugoslovenska nacionalna stranka ima med nami obilo zavednih članov. «Domovino», ki šteje tukaj precej naročnikov, prav z veseljem prebiramo. Tudi v napredovanju pri gospodarstvu nismo zaostali. Imamo lepe sadovnjake; na žalost pa drevje letos ne bo tako obilno obrodilo, kakor je obetalo pomladi. Nekateri gospodarji se prav marljivo ukvarjajo s čebelarstvom. V umno urejenih čebelnjakih nahajamo poleg kranjičev tudi eksportne in Znidaršičeve panje. Razine tatinske sladkosnednike, ki škodujejo vsako leto našim čebelarjem, bo treba izslediti ter jim naviti uro. Skoro vsako večje posestvo ima pri nas svoj vitel (gepelj), s pomočjo katerega režemo krmo in mlatimo žito. Imamo celo motorno mlatilnico in v okolici zasebno elektriko.

Huda prometna ovira pri nas so strmi klanci in ovinki na naših cestah. Kakor kaže, pa bodo skoro odstranjeni ti nedostatki. Prejšnji teden je bila namreč umerjena po dolini nova ravna cesta, ki nas bo vezala z Zagorjem in moravško dolino. Naš neumorni predsednik občine g. Tomc, ki se je pričel za gradnjo tako odločno zavzemati, bo poskrbel, da ne ostane le pri načrtih. Tako bo ustrezno onim, katerim bo cesta koristila, pa tudi tistim, ki so potrebni ter bi radi kaj zaslужili.

V Logu pod Goro sv. Florijana stoji ob cesti hišica, kjer živčari posestnik Matevž Dolinar. Pred dnevi je imel opravke pri sosedu ter se je zamudil dalje časa. Ko se je vrnil, je našel odprta vrata, ki jih je bil poprej zaklenil, po sobi pa vse razmetano. Ugotovil je, da so mu izginila boljše obleka, novi čevlji, dve srebrni uri, nekaj perila in 500 Din denarja. Tatu, ki je oškodoval Dolinarja za več kakor 2000 Din, še niso izsledili.

PREKMURSKI GLASNIK

Mura je nujno potrebna regulacije. Ze leta in leta čaka rešitve to pereče vprašanje. Komisije, vloge, resolucije, protesti se sestavljajo, a medtem Mura nemoteno nadaljuje svoje razdiralno delo in si koplje jarke in struge po travnikih in njivah. Škoda, ki jo povzroča reka, postaja od leta do leta večja. Pri vsakem deževju že prestopa Mura bregove in si dela nove rokave. Posebno Srednji Petanjeci so hudo prizadeti. Voda je tam-

kaj predrila nasip in je pred dnevi odnesla nekemu posestniku velik kos rodovitne njive. Kdo mu bo škodo povrnili? Tako zdaj, ko je padlo razmerno še malo dežja. Kaj bo ob nalivih in povodnjih? Zlasti tu je nujno potrebna regulacija.

Dolarje sežgala. V neki prekmurski vasi v bližini Petoč živi sama na posestvecu kmetica L. Zemlja ne da dovolj, da bi od pridelkov živeli gospodar, gospodinja in še kopicca otrok. Kakor gredo drugi po svetu, tako je tudi posestnik L. vzel pred leti pot pod noge in odpotoval v Ameriko, odkoder so mu bili pisali neki sorodniki, da je tam lep zaslužek. Mož je imel srečo, ker so bili takrat v Ameriki še kolikor toliko lepi časi in pošiljal je domov pisma in denar. Žena je bila zadovoljna. Skrb za vsakdanji kruh jo je minila in še hišo je popravila. Pa so se časi tudi v Ameriki izpremenili. Denarja je prihajalo vedno manj in nazadnje so še pisma izostala. Kakor je že navada, so se s tem začeli pečati tudi jeziki na vasi, češ: «Uboga ženska! Njen mož se je v Ameriki poročil z drugo...» Neki Američan je pisal, da se L. sploh ne misli več vrniti, ker živi z drugo. Kmetica se je spočetka smejala vsem govoricam, a ker govorjenja ni bilo konec, je vedno bolj verjela, da jo je mož zapustil. Pred dnevi je prejela po pošti majhen zavoj. Začudenje je bilo veliko, ko je spoznala na njem ameriške znamke in možovo pisavo, v levem kotu pa zapisano, da vsebuje pismo slike. Čemu naj ji bodo te ropotije od nezvestega moža, o katerem noče več slišati! V nagli jezi je pograbila zavojček in ga porinila pod kotel v ogenj. Kmalu je ostalo od ameriške pošiljke le kupček pepela. Kmetica je bila kar vesela, da je to storila. Še drugim je govorila o tej odločnosti. Pa prišlo je drugače. Čez nekaj dni je dobila spet pismo iz Amerike. To jo je začudilo. Nekaj se je moralo zgoditi. Radovednost jo je premagala, da je odprla pisanje, in je čitala: Mož ji ni mogel tako dolgo pisati, ker je bil bolan, zdaj pa že zopet dela. Vprašuje jo, ali je našla v zadnji pošiljki med slikami 700 dolarjev v bankovcih. Lahko si predstavljate obup siromašne kmetice, ki je kar tako v trenutni jezi sežgala 35.000 Din.

Smrtna nesreča pod vozom. Vdovec Horcan Janez je pred dnevi peljal težko naložen voz domov proti Bakovcem. Menda se je hotel izogniti kakemu vozilu na cesti in je zapeljal prav kraj ceste. Nenadno pa je izgubilo kolo tla pod seboj in voz je padel v cestni jarek ter pokopal nesrečnika pod seboj. Ljudje, ki so videli nesrečo, so takoj priskočili na pomoč in ponesrečenca izvlekli izpod voza. Kljub temu, da niso bile videti zunanje poškodbe posebno občutne, je Horcan tožil o hudih bolečinah. Nato so ga takoj prepeljali v murskosoboško bolnišnico, kjer so zdravniki ugotovili nevarne notranje poškodbe. Ves trud zdravnikov, da bi mu rešili življenje, pa je bil zaman. Ze naslednjega dne je umrl za notranjimi poškodbami.

NAŠI NA TUJEM

IZ ŽIVLJENJA AMERISKIH ROJAKOV.

C h i c a g o, maja.

Nedavno je bil v premogovniku v Johnstownu ubit rudar Emil Kramar. Pokopali so ga v Toledu, ker živi tudi njegova žena.

V Blainu je nagle smrti umrl 64letni Gregor Oblak, po domače Hrovatov Grog. Rajniki je bil po rodu iz Gorenje vasi nad Škofjo Loko. V Ameriki je bival okrog 40 let.

Po kratkem trpljenju je umrla 54letna Josipina Kovačičeva, rojena Turkova, stanujoča na neki farmi pri Willoughoyu. Zapustila je starše in tri brate. Doma je bila iz Loža pri Rakeku. V Ameriki je bivala 30 let.

V Clevelandu je padel z okna prvega nadstropja 46letni Janez Anžlovar in se občutno poškodoval na glavi. Dobil je pa tudi nevarne notranje poškodbe. Menda je Anžlovar mesečen, ker je ponoči vstal iz postelje in stopil na okno,

Enaka nesreča je doletela v Chicagu 59letnega Pavla Radoševića, ki je padel z okna prvega nadstropja in naslednjega dne v bolnišnici umrl za poškodbami.

V Chicagu je umrl 77letni Anton Šinkovec, doma iz Krke. Za njim žalujejo žena, trije sinovi in štiri hčerke.

Po dolgi bolezni je umrla v Clevelandu Frančiška Fifoltova, rojena Logarjeva, po domače Vidmajerjeva. Pokojna je štela 55 let. V Ameriki je bivala 33 let.

V starosti 69 let je preminil v Clevelandu Franc Videc, ki je stanoval pri Faletičevi rodbini. Doma je bil iz Srednja na Primorskem. V Ameriki je bival 32 let.

Kap je zadela v Clevelandu 46letnega Slepca, ki je bil doma iz Planine pri Raketu.

V Newportu je električni tok usmrtil Alojzija Strojana. Pokojnik je štel šele 29 let in je imel hišo v Blouchertu. Doma je bil v Smedniku. Za njim žalujejo starši, dva brata in sestra.

V Dani so nedavno aretirali 20letnega Vincencija Okorna, ki je bil osumljen, da je z dvema tovarišema umoril nekega trgovca. Ko so aretirance zasliševali, se je zbrala pred policijskim poslopjem velika množica ljudi, ki jih je hotela ubiti. Zato so jih spravili v bližnjo Otawo, a med prevozom je Okorn pobegnil.

V Denverju pri Coloradu je umrl dobro znani rojak Martin Krašovec, ki je zapustil ženo in dva sina.

V Denverju je umrla Frančiška Jarčeva, doma iz Podgorice pri Šmarju. V Ameriki je bivala 34 let. Zapustila je moža in več sorodnikov.

V Coudersportu je umrl Matija Plut, doma iz Ratečne vasi pri Črnomlju. Zapustil je ženo in štiri otroke. Pokojnik je štel 46 let. V Ameriki je bival 26 let.

V Chisholmu je umrla 52letna Terezija Drobničeva, doma iz Bašteca pri Velikih Laščah.

V Johnstownu je umrl Jakob Osmak, ki je podlegel hudi operaciji.

Banka Baruch

15, Rue Lafayette, PARIS

odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu. Vršiti vse bančne posle najkulantneje. Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64, Bruxelles; Francija: št. 1117-94, Paris; Holandija: št. 1458-66; Ned. Dienst; Luksemburg: št. 5967, Luxembourg. — Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne naznace. 56

ŽENSKI VESTNIK

Za kuhinjo

Češki emoki. Stepi v skledi 22 dek moke, malo soli, eno jajce in toliko vode, da dobiš precej redko testo. Štiri žemlje zreži na kocke in jih prepraži na malo masti; ko se žemlje malo shladijo, jih primešaj k testu. Iz testa oblikuj srednjebele emoke in jih v slanem kropu kuhaj približno četrt ure. Kuhane deni v skledo, pre-reži vsak emok na dvoje ter jih zabeli z zarumenelimi drobtinami. Lahko pa jih zabeliš s sirovim maslom, kar jih naredi še okusnejše.

Orehova torta. Mešaj v skledi, da narase, 12 dek sirovega masla, 15 dek sladkorja in tri rumenjake; dodaj še tri deke kakava, četrt litra bolj temne mlečne kave, 15 dek zmletih orehov, osem dek moke, en zavitek pečilnega praška, pet dek drobtin, žličo olja, limonove lupinice in soka in sneg treh beljakov. Tortni model dobro namaži, posuj z drobtinami in stresi pripravljeno testo noter, ga razravnaj in speci. Pečeno in hladno torto prereži, pomaži s poljubno mezgo, po vrhu jo pa polij s poljubnim ledom.

Čokoladne pogačice. Mešaj, da narase, 20 dek sladkorja, sedem dek sirovega masla in eno jajce. Potem primešaj še sok in lupinico pol limone, dve rebri naribane čokolade in četrt kile prepra-

ženega ovsenega zdroba. Iz tega testa oblikuj primerne kroglice, jim vtisni v sredini majhne vdolbine, jih povaljaj v naribani čokoladi, njih sredno nadevaj z mezgo in jih na pomazani pekači bolj suši kakor peci v pečici.

Pečeni rezanci. Skuhaj rezance, jih ocedi in polij z mrzlo vodo ter jih dobro ocedi. Nato jih stresi na razbeleno mast. Kozo dobro namaži, natreši na prst na debelo rezancev v kozo, po rezancih pomaži poljubno mezgo, natresi spet za prst na debelo rezancev in jih posuj z zmletim makom ali orehi, mandeljni ali lešniki, pomešanimi s sladkorjevim prahom, in na vrh spet natreši rezancev. Nato speci v pečici pri zmernem ognju. Ko daš na mizo, posuj po vrhu še malo s sladkorjem.

Praktični nasveti

Da se nam voda v vazah z rožami takoj ne usmradi, denemo v vazo košček bakra. Voda ostane dalje časa sveža in z njo tudi cvetlice. Pri šopkih, ki jih denemo v vaze, odstranimo od pecljev, ki so v vodi, liste, ki najprej povzročijo gnitje.

Saje kot gnojilo. Kadar damo omesti dimnik ali štedilnik, dobimo precej saj, ki jih stresimo v vrečo. Vrečo zavežimo in jo namočimo v vodi, s katero potem zalivamo vrt. Taka sajasta voda je posebno dobra za zalivanje kapusnic, ker učinkuje obenem kot gnojilo in pomori razne gosenice in mrčes.

Mozole z obraza spravimo, če si devamo na obraz tople obkladke, da se mozoli zmehčajo, in jih potem drgnemo z milnim špiritom.

Proti moljem najenostavneje ohranimo obleko, če jo lepo zavijemo v časopisni papir (tak, ki smrdi po tiskarski barvi) in ga denemo tudi med vse gube.

Madeže smole, maščobe ali olja odpravimo najlaže z etrom. Na madež kanemo nekoliko kapljic etra, ki kmalu raztopi maščobo, da se dá z lahkoto odstraniti.

Kdor ima zelo mehke nohte, si jih mora vsak dan umivati z limonovim sokom, da se utrdijo. **Proti glavobolu** pomaga vroča kopel za noge, kateri dodamo pest soli. Topla voda potegne kri iz glave.

Rjo spravimo z nožev ali drugih železnih predmetov na ta način, da dotični predmet namočimo v petroleju, ga potem zdrgnemo s toplim pepelom in z milom dobro umijemo, da odstranimo duh po petroleju.

ZANIMIVOSTI

× **Nova ženska moda.** V Parizu so začeli zadnje dni uveljavljati novo žensko modo, ki bi pomenila za koristne ptice najhujši udarec, če bi se uveljavila. Imenitne Parižanke so začele nositi nagačene lastovke in druge ptičice na svojih oblekah, tako da se vidi, kakor bi jim žive sede na ramah. To modo bo pa plačalo s svojimi življenji na 100.000 nam najljubših ptičic, zlasti pevk, kajti vrabcey ženske gotovo ne bi hotele nositi na ramah. Upajmo, da se naše ženstvo ne bo ogrelo za to modo, če bi se tudi drugod razširila.

× **Psiček mu je prinesel tisočake.** Pariški trgovec z vinom Caubel ima psička Medora, ki se rad po cele dneve klati po mestu. Tako pripovedujejo sosedje, gospodar pa pravi, da to ni res, temveč da hodi njegov psiček na izprehod samo dopoldne, k obedu se pa vrne in potem počiva na svoji blazini. Kdo ve, kako dolgo bi se bil spor še vlekel, da ni psiček sam napravil konca tem dvomom. Po Parizu se res klati, toda ne samo za svojo zabavo in v jezo redarjem, temveč zna biti tudi koristen. O tem je oni dan prepričal svojega gospodarja in svoje sovražnike. Bil je na izprehodu in vrnil se je proti pričakovanju zelo zgodaj. Gospodar se je pa še bolj začudil, ko mu je položil pred noge neko kuverto. Psiček je bil sicer vajej prinašati gospodarju domov papir ali cunje,

toda kaj takega mu ni še nikoli prinesel. Caubel je vzel kuverto in našel v nji šest menic na 180.000 frankov. Gospodar je odšel na policijo in izročil menice komisarju, da pridejo v prave roke. Zdaj je vprašanje, kdo dobi najdenino, psiček ali njegov gospodar.

× **Iznajdljivost novinarjev nima mej.** Nizozemska kraljica je nekega dne posetila ljudsko kuhinjo v Amsterdamu. Častna dama je vodila kraljico po vseh prostorih, da bi si jih ogledala. Naposled sta prišli tudi v kuhinjo. Vladarica je pokusila različne jedi. Pohvalila je kuharico. Obličje stare služabnice se je nasmejnilo. Od samega veselja in ponosa je zardela. «Kje pa hranite vašo zalogo?» jo je med prijaznim pogovorom vprašala vladarica. Oglasila se je častna dama. Odprla je na stežaj vrata široke kuhinjske omare in odgovorila: «Tu Veličanstvo!» Tedaj je pa stopil iz omare mož, ki je bil zaprt v njej. Takoj so obdolžili kuharico, da ima ljubčka. «Kljub svoji starosti se vam ljubi, da ljubimate s takim mladeničem?» jo je pokroviteljsko posvarila dvorna dama, ki je bila resna starejša gospa. «Jaz sem nedolžna! Tega človeka nisem še nikoli videla. Ne poznam ga!» se je branila kuharica in se proseče ozirala okoli. Bila je vsa obupana. Ni si vedela pomagati. Tedaj je pa pristopil mož, ki je bil zaprt v omari. Vljudno se je kraljici opravičil. Povedal je, da je stara kuharica pač nedolžna, ker ga res ne pozna in ga ni še nikoli videla. Razložil je presenečenim damam, da je poročevalec enega največjih amsterdamskih listov. Hotel je poročati do besede vse, kar je govorila kraljica in za kar se je zanimala. Zato se je skrtil v omaro, da je vse natanko slišal.

× **Preveč je zahtevala.** Splošno je znano, da moškimi ni mogoče verjeti in zato mora v Angliji ženin podpisati pogodbo, da ne bo skakal čez zakonski plot in da se bo v zakonu lepo vedel. Seveda mislijo neveste pri tem na svoj red in svoje zahteve, ki naj bi se jim bodoči možje brez-pogojno uklonili. V angleškem mestu Old Hillu je neko dekle prisililo ženina, da je podpisal pogodbo za zakonsko življenje, obsegajočo naslednje določbe: «1. Pet dni v tednu moraš sedeti zvečer doma. V soboto in nedeljo smeš zdoma, toda samo z ženo. 2. Ne boš smel preklinjati, niti rabiti ostrih besed v občevanju z ženo. 3. Popiti ne boš smel več kakor pol litra piva na dan; to je dovolj za zakonski želodec. 4. Vsak teden boš dal ženi ves svoj zaslužek, ne da bi se ji lagal, da so ti toliko in toliko odtegnili za pokojninski sklad, za članarino in podobno, kakor se možje radi izgovarjajo. 5. Od tega dobiš dvajsetino, da boš imel tudi sam nekaj denarja za nujne potrebe in da boš lahko ženi kupil kak priboljšek ali šopek.» Mož se pa ni držal teh določb in zato je zahtevala žena ločitev po njegovi krivdi. Mož je pa tudi sam prosil, naj ga sodišče loči, češ, da bo rad plačeval ženi vzdrževalnino, samo da se znebi tega diktatorja v ženski obleki. Ženin zagovornik je pa iztegnil roko in po ločitvi bo imel mož na vratu še tožbo zaradi žaljenja žene.

× **Ljudsko letalo za 35.000 dinarjev.** Letalski oddelek trgovskega ministrstva v Zedinjenih državah je poslal okrožnico 30.000 ljudem, o katerih je bilo poučeno, da se zanimajo za letalstvo. Okrožnica je imela namen, da bi ugotovili, koliko ljudi bi se zanimalo za letalo, ki bi bilo zelo poceni. Ministrstvo je najprej prejelo 18.000 odgovorov. Izmed teh je 10.000 ljudi izjavilo, da bi takoj kupili takšna letala. Ti so poslali novih 75.000 naslovov Američanom, ki bi se tudi zanimali za takšno letalo. Nato je trgovsko ministrstvo odredilo, naj se zgradi ljudsko letalo. V ta namen je nakazalo pol milijona dolarjev. Poseben odbor naj bi proučil vprašanje. Država je poleg tega pričela graditi 700 novih letališč. Tako je dobilo delo 70.000 ljudi. Ravnatelj letalskega oddelka v trgovskem ministrstvu je izjavil, da bo stalo ljudsko letalo okoli 700 dolarjev (okrog 35.000 dinarjev). Letalo bo mogoče kupiti za tako nizko ceno edino v primeru, da se zgradi kar v množinah. Letalski motor je mogoče napraviti že za 100 do 150 dolarjev.

× **Koliko bi utegnil veljati blisk, ne bo lahko uganiti.** Lahko se pa cena bliska nekako presodi na podlagi znanstvenih dognanj. Opazovanja bliskov v naravi in posnemanje umetnih bliskov v preizkuševalnici, kjer se zanje potrebna električna sila lahko meri, pokažejo naslednje: Bliski (strele) imajo v naravi povprečno napetost 100 milijonov voltov in jakost toka, ki šine v tej obliki v zemljo, znaša okrog 100.000 amperov. Vsekako so to lepe številke, vredne silnega nebesnega pojava. 100.000 amperov je tok, ki lahko stali težke kovinske sklade, za 100 milijonov voltov pa v naši tehniki niti prave predstave nimamo. Če zmnožimo zdaj na običajni način ta dva činitelja bliska v učinek, dobimo, da predstavlja silo nič manj kakor 10 milijonov vatov ali 10 milijard kilovatov. Ker je kilovat približno za tretjino večji od konjske sile, tiči torej v blisku sila, ki dosega mnogo nad 10 milijard konjskih sil. Kaj pomenijo vsi živi in mrtvi pogonski stroji sveta proti tej silni številki! Ako poizkusimo na podlagi teh številok dognati še ceno bliska, potem moramo izračunati njega električno silo v kilovatnih urah, to se pravi, donebesne številke voltov in amperov moramo pomnožiti še z urami, s časom trajanja bliska. Tu nas pa čaka velikanško presenečenje. Blisk ne traja niti desetinko, niti stotinko, niti tisočinko, marveč kvečjemu milijoninko sekunde. 10 milijard kilovatov moramo torej deliti z milijonom in potlej, ker ima ura 3600 sekund, še s 3600. Po tem računu nam 10 milijard kilovatov na mah skopni na 3 kilovatne ure. Začudenja ni konca na kraja. Sprva nam je jemalo sapo nad učinkom strele, zdaj se pa prelevi vsa veličastnost v beraško porabo toka 3 kilovatnih ur, za katerega plačaš na primer v Ljubljani 15 Din. Samo toliko in nič več ni vredna mogočna nebesna prikazen. Ta račun je prav zanimiv in poučen, ker nam pokaže, kako malenkostnega dela je zmožna tudi največja sila, če je samo tako kratkotrajna kakor blisk. Isto delo kakor blisk, ki smo ga vzeli za primer, lahko opravi pohleven motor za 4 konjske sile v eni uri.

× **Zlati zaklad na otoku.** Otok Nakutavake pripada Mamotujskim otokom, ki so francoska last. Na tem otoku je mladi angleški inženjer Hamilton Snowball odkril baje 14 ton težak zaklad zlata, draguljev in nakita, ki izvira iz dobe Inkov. Leta 1849. je hotela neka ladja prepeljati ta zaklad iz Callaoja v Španijo, po poti pa so jo napadli morski razbojniki, jo izropali in zakopali zaklad na omenjenem otoku. Snowball trdi, da je izvedel te reči od nekkih prijateljev v Avstraliji, nato je organiziral ekspedicijo na otok. Že po prvih vrtanjih je zadel na velike vrednosti. Zatem je stopil v zvezo s francoskimi oblastvi, ki so mu dala dovoljenje, da sme kopati dalje s pogojem, da pripade polovica zaklada francoski državi. Snowball si je nabavil stroje, ki naj bi mu hitreje pomagali do smotra.

× **Znamenje, da je za nevesto godna hčer pri hiši.** V nekem madžarskem listu je opisana posebno izvirna šega madžarskega ljudstva, kako starši morebitnim snubeem oznanijo, da imajo godno hčer. V ta namen zabijejo pred hišo kol, obesijo nanj nekakšno kletko, v kateri stoji vrč vode iz studenca ali vodnjaka, kakršno mladenka po navadi pije. Vrč je olepšan z rdeče-belo-zelenimi trakovi, kletka pa obdana z lepo rumenimi turščičnimi štoki. Vsemu temu pravijo deklško kazalo. Tekočina v vrču se imenuje ljubezenska voda in se skrbno hrani v isti posodi, saj s to vodo poškrope nevestin dom. Ko so na ta način razglasili svetu, da imajo nevesto za oddajo, jo na prvem sestanku ali o bližnjem pustu fantje lahko povabijo na ples. To prehodno dobo označuje tudi izprememba vnanjosti. Poslej namreč mladenke nosijo vezene srajce s čipkami, barvaste životke in krila in rdeče škornje. Po mnogih krajih izpremenijo tudi pokrivalo, pri čemer nadomestijo dve kiti z eno samo, okrašeno z barvastimi pentljami.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Vljudnost.

Profesor (pri izkušnji): «Ali mi morete povedati, kdo je bil Novalis?»

Dijak: «Iskreno obžalujem, gospod profesor, jaz ga tudi ne poznam.»

Skromna želja.

Ona: «O, kolika škoda, da nisem možki!»

On: «Zakaj pa, dušica?»

Ona: «Ker bi vedno, kadar bi šla mimo zlatarja, mislila na to, kako bi razveselila svojo ženo s kako dragocenostjo.»

Ker mu ni zašila žepa.

«Vidiš, ženica, že mesec dni te prosim, da bi mi zašila žep, pa ga še zdaj nisi. Posledice pripiši sebi. Izgubil sem poročni prstan.»

Pametna gospodinja.

Mož: «Zakaj si pa vzela tako debelo služkinjo?»

Žena: «Da ne bo mogla nositi mojih oblek, kadar me ne bo doma.»

Preveliko dekletce.

Gospa pride plačat zadnji obrok za otroški voziček.

«Hvala gospa», pravi trgovec. «Kako se počuti vaš otrok?»

«Hvala za vprašanje, gospod. Te dni se je moja hči omožila...»

Napaka.

A: «Mnogokrat sem že slišal, da primerjajo ženska usta s popki rdeče vrtnice.»

B: «Res je, toda napaka je v tem, da ostane popek često zaprt.»

Usoda.

Žena: «Zakaj si me pa vzel? Saj nisem tekala za teboj.»

Mož: «Vem, vem! Tudi past ne teče za mišjo, pa jo vendar ujame...»

Strto sree.

Mira: «Branko mi je dejal, da mi daruje celo svoje sree.»

Vera: «No, saj ne bo dosti vredno; meni je namreč zatrljeval, da sem mu ga strla.»

Pravično ogorčenje.

Žena možu, ki se je vrnil zjutraj s krokanja: «Ura je že osem, pa si se šele zdaj vrnil!»

Mož: «In ti, ali te ni sram, da si še vedno v postelji?»

Dobor obed.

Žene se pogovarjajo o svojih možeh.

«Ne morete si misliti», pravi prva, «kak nepopoljšljiv grešnik je moj mož. Kadi od jutra do večera, in sicer že celih 15 let. Jaz pa tobačnega dima ne prenesem.»

«O,» se oglasi druga, «moj mož je pa v tem pogledu drugačen. Kadi samo po dobrem obedu. Mirno pa lahko rečem, da od najine poroke še ni pokadil dveh cigar...»

Pretiravanje.

Dušan: «Gospodična, moje misli vas neprestano spremljajo.»

Mira: «Tega pa že ne verjamem, saj niti ne veste, kje stanujem.»

Zanesljiv dokaz.

A: «Kdo pravi, da moja smetana ni dovolj gosta?»

B: «Gosta je tako, da bredejo miši po nji kakor po tleh.»

Mož in žena.

Žena: «Čuj, mož, vsak ponedeljek prideš pijan domov. To se mora izpremeniti.»

Mož: «Kaj bi ti bil ljubši terek, ženica?»

Ljubezen na prvi pogled.

«Gospodična, vi ste prvo dekle, ki sem se v njeno doto na prvi pogled zaljubil.»

Listnica uredništva

Vitomarci. Pisma zaradi odsotnosti zdaj ne moremo izročiti. Sicer pa je prošnja vsekakor neumestna v času, ko je treba bolj podpirati ljudi, ki nimajo kruha. Res, prav čudno se nam vidi, kako ste prišli na to misel.

Vsem, ki pošiljajo slike. Priobčevanje slik je drago. Povprečno nas stane slika (kliše) 100 Din. Zato ne moremo priobčiti, kar bi se komu poljubilo. Slika mora biti vsaj malo pomembna za javnost. Pa zadosti razločna mora biti, ker se sicer ne da kliširati.

Za Vas imamo:

Violine . . . 69 Din Gitare . . . 138 Din
Mandoline 95 " Harmonike 69 "

Tambure . 68 " Gramofone 465 "

Zahtevajte brezplačni katalog.

MEINEL & HEROLD

tovarna glasbil

pr. podr. MARIBOR št. 104

Za stare zanemarjene rane

na nogah (ulcus cruris). Po naših zdravnikih in znanstvenih zavodih je dokazano, da je

«FITONIN»

zanesljivo in sigurno sredstvo.

Steklenica 20 Din v lekarnah. Po poštne povzetju 2 steklenici 50 Din. Poučno knjižico št. 16 pošlje brezplačno «FITONIN», d. z. o. z., Zagreb I-78. Reg. pod br. 1281 z dne 28. julija 1933.

Živčna preutrujenost.

Znanstveno je dognano, da regulira ekstrakt iz življenjetvorne žleze mlade in močne živali («Kalefluid»), doveden v organizem, sekretarno delovanje vseh žlez. krepi ves organizem in uravnoveša živčni sistem tako, da postane človek zopet močan, aktiven v življenju in sposoben za delo in borbo za svoj obstanek. — Onim, ki se zanimajo za zdravljenje s «Kalefluidom», pošljemo brezplačno detajlno literaturo. Zahteva naj se jo pod naslovom: Beograd, Njegoševa 5, Miloš Marković. «Kalefluid» se prodaja v lekarnah in drogerijah.

Reg. S. br. 10.537/33

140

MALI OGLASI

Jabolčnik,

kakršnega sem pred vojno na tisoče zavojev razpečal pod imenom «Jablus», je izborna domača pijača, ki si jo lahko vsakdo sam doma naredi za majhen denar, in sicer po navodilu gospoda doktorja J. Vošnjaka, in ki se izborno obnese. Pišite po navodila na: «J a b l u s» — Franc Renier, Podčetrtak. 144

Zelo poceni se oblečete pri Preskerju

v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 14.

126

Prodajamo na obročno odplačila švedske posemalnike za mleko in brzoparilnike za krmo.

Sprejmemo potnike. «Tehna», Ljubljana, Mestni trg št. 25/L.

Pletilne stroje prodaja na obroke Tehna, Ljubljana, Mestni trg št. 25/L.